

**INATSISARTUT
OMBUDSMANDIATA
UKIUMOORTUMIK
NALUNAARUTAA
2012**

Pisassiissutit akuersissutillu

5.5 Inuussutissarsiutigalugu piniarnermut allagartamik qinnuteqaammik itigartitsineq

Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoqarfiup inuussutissarsiutigalugu piniarnermut allagartamik qinnuteqaatinut itigartitsilluni nalunaaruteqarnera A-p Ombudsmandimut naammagittaalliutigaa.

A-p inuussutissarsiutigalugu piniarnermut allagartamik qinnuteqaatiminut akissummik tigusaqarsimanngisaannarnera, tassungalu taarsiullugu sunngiffimmi aallaaniarnermut allagartamik nassinneqarsimanera Ombudsmandip isorisariaqartutut isigaa. Ombudsmandip inassuteqaatigaa inuussutissarsiutigalugu piniarnermut allagartamik qinnuteqaatit tamaasa

Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfiup siunissami akisassagai. Ombudsmandip oqaatigaa sunngiffimmi aallaaniarnermut allagartamik nassiussineq tunngavissaqanngitsoq, A sunngiffimmi aallaaniarnermut allagartamik qinnuteqarsimangippat.

Taamani Aalisarnermik, Piniarnermik Nunalerinermillu Aqutsisoqarfiusup immikkut akuersissuteqarnissaq pillugu isumaliutersuutigisimasaasa aalajangiinnermi takuneqarsinnaannginnerat Ombudsmandip isorisariaqartutut isigaa. Ombudsmandip inassutigaa suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi § 22 tunngavilersuisussaataaernerat tunngasoq kiisalu inuusutissarsiutigalugu piniarnermut allagartamik qinnuteqaatit itigartinneqaraangata suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi § 24 tunngavilersuutit imarisaannut tunngasoq Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfiup siunissami eqqortittassagai.

Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfiup Ombudsmandimut akissummini piumasagaatigineqarsinnaasoq inatsimmi takuneqarsinnaanngitsoq tunngavigalugu immikkut ittumik akuersissummi tunniussinissamut periarfissap isumaliutersuutigineqarsinnaaneranik oqarnera Ombudsmandip pitsaanngitsutut isigaa.

Ombudsmandip suliamik suliarinninnermi aalajangiinerup sorliup qinnuteqaammut sorlermut tunngasuunerata nalornissutigineqarsimanagera pitsaanngitsutut isigaa. Ombudsmandip inassuteqaatigaa Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfiup innuttaasunit allakkanut, qinnuteqaatinut saaffiginnissutinullu allanut siunissami akissuteqarnermini innuttaasumit saaffiginnissut suna ulloq sumeersoq akissummi pineqartoq innersuussutigisassagaa.

Naalackersuisoqarfiup naammagittaalliornissamut periarfissaq pillugu ilitersuutaani assigiissaartumik oqaasertalersuineq atorneqartoq Ombudsmandip pitsaanngitsutut isigaa, tassami innuttaasoq isumaqalersinneqarsinnaammatt paasissutissanik nutaanik saqqummertoqarpat kukkusumillu unniit tunngaveqarluni aalajangiisoqarpat suliaq Naalackersuisoqarfiup suliareqqissagaa innuttaasup inatsiseqartitsineq tunngavigalugu piumasagaatigisinnaagaa. Ombudsmandip inassuteqaatigaa assigiissaartumik oqaasertalersuineq pineqartoq Naalackersuisoqarfiup atussanngikkaa. Naalackersuisoqarfiup tamatumunnga taarsiullugu suliani ataasiakkaani pineqartoq pillugu nalileereerluni, ingerlatsinermilu ileqqorissaarnek tunngavigalugu, innuttaasoq innersuussinnaavavaa eqqartuussivitsigut suliassanngortitseq-

*qullugu imaluunniit itigartitsineq Inatsisartut Ombudsmandiannut naam-
magittaalliuutigeqqullugu.*

*Ombudsmandi isumaqarpoq taamani Aalisarnermik, Piniarnermik, Nunaler-
rinermillu Aqutsisoqarfiusoq aalajangiinnermini inatsimmut tunngavigisa-
mut eqqunngitsumut innersuussisimasoq. Ombudsmandip inassuteqaatigaa
Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermillu Naalackersuisoqarfiup i-
natsisikkut tunngavigisaq suna innersuussutigineqarnersoq nalornissutigi-
neqarsinnaajunnaarlugu siunissami innersuussutigisassagaa, taamaalilluni
inatsit suna Naalackersuisoqarfiup aalajangiinerani tunngavigineqarsima-
soq nalornissutigineqartaqqunagu.*

*Ombudsmandi kommunit suliani inuussutissarsiutigalugu piniarnermut
allagartanik qinnuteqaatinut tunngasunik suliarinninnermi inissisimanagerat
pillugu ataatsimut oqaaseqaatinik arlalinnik saqqummiussivoq.*

*Ombudsmandip inassuteqaatigaa Aalisarnermut, Piniarnermut Nunaleri-
nermillu Naalackersuisoqarfiup suliani inuussutissarsiutigalugu piniar-
nermut allagartanut tunngasuni aalajangiinini qinnuteqartumut pineqartu-
mut siullertut tigusisussamut siunissami nassiuttassagai.*

*Ombudsmandip suliamik suliarinninnermini malugaa piniarneq aallaaniar-
nerlu pillugit Inatsisartut inatsisaanni aamma inuussutissarsiutigalugu pi-
niarnermut allagartat pillugit nalunaarummi pissutsit arlaqartut nalornis-
sutigineqarsinnaasut. Tamatumunnga atatillugu Ombudsmandip oqaatigaa
Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermillu Naalackersuisoqarfiup pe-
riaatsini Inatsisartut inatsisaat nalunaarummut sanilliulluni kimittune-
rusoq naapertorlugu aqussagaa Naalackersuisoqarfiullu inatsimmik allan-
gortitsinermi tullermi tamanna eqqumaffigissagaa naatsorsuutigigini
(j.nr. 2010-821-0001, oqaaseqaat 13. januar 2012-imeersoq).*

A inuussutissarsiutigalugu piniarnermut allagartamik kommuni najuga-
risani aqqutigalugu 22. september 2009-mi qinnuteqarpoq, taamanili Aa-
lisarnermik, Piniarnermik Nunalerinermillu Aqutsisoqarfiusumit sun-
ngiffimmi aallaaniarnermut allagartaq kisiat pissarsiaralugu, inuussutis-
sarsiutigalugu piniarnermut allagartamik qinnuteqaanni pillugu akine-
qarani.

A tamatuma kingornatigut inuussutissarsiutigalugu piniarnermut al-
lagartamik 14. januar 2010-mi aamma 15. marts 2010-mi qinnuteqaqqip-

poq. Taakkununga itigartitsissutit A-p taamani Aqutsisoqarfiusumit allakkatigut 26. marts 2010-meersutigut aamma allakkatigut 6. april 2010-meersutigut tiguai.

A uannut tamatuma kingornatigut allakkatigut 28. april 2010-meersutigut naammagittaalliorpoq, allakkallu taakku illoqarfimmi K-mi kommunip allaffiata uannut ingerlateqqillugit nassiuppai:

“Ajuusaaraluarlunga saaffiginnippunga, tassa piniarnermut allagartamik suli pisarsinikuunnginnama. 2009-mili piniarnermut allagartara oktoberip qeqqata missaani nassiuppara, suli takkuttoqanngimmat maqaasigakku. Taarserneqarnissaa kissaatigigakku piniartutut allagartamik, tassami 1950-ikkunniit piniartutut inuutissarsiuteqarama, napparsimalernissama tungaanut, siullermik pujortuleeqqamik, kiisalu 1975-imiit rejerniummik 36 fodsimumik. Taannalu tuninikuuara, maannakkut suli ingerlarpaluppoq.

1998-imi tunivara, uninngallunga isigiinnarsinnaannginnakku, pissutsit assigiingitsut pissutigalugit.

2007-imi siullermik allagartassannik saniatigooralugu nassippaannga. Ingerlaannaq utertinnikuuara, taavalu 2008-mi aamma sunaaffa aamma taamaattumik nassissimagaannga ingerlaannaq akilerpara. Maani inuussutissarsiornermut allaffik aqputigalugu aaqqinniarsarigaluarpara, kisianni pisasaanngillat. Arlaleriarluta saaffiginnittaraluarpugut, pissutsit assigiinngitsut taakkartorlugit pigamikkit.

Illoqarfimmi K-mi aalisartut piniartullu peqatigiiffianniit kiisalu kattuffimmiit saaffiginnittaraluarpugut, tassami peqatigiiffimmut ilaasortaagama siulersuisunilu ukiorpassuarni ilaasortaanikuullunga, napparsimaleraluarnerma tungaanut. Qangali iluarsinikuuvunga nakorsanit ikiorluarneqarama, kiisalu Danmarkimi suliaritinnerma kingorna maannakkut akornuteqanngivippunga.

Taamaallaat aningaasarsiorniarninni utoqqalinersiutima saniatigut aalisarninni angalaninnut atortussarsiutissannik tunisisinnaagama, nuliama aningaasarsiai pissutaallutik. Assut ajuusaarnaraluarpoq, tassami boligstøtsimit illoqarata akiligassanut naammattumik ikiuussinnaanani.

Kiisalu uanga inuunerma imaani inuuneq pinngitsoorsinnaanngikkaa maluginikuugakku illoqarfimmi uninngaaleraangama misigisarama annertuumik amigaateqarlunga.

Neriussuunga allakkakka paasissagisi, tassami inuunerma sinnera suli nuannaarlunga imaani angalallunga atorussukkaluarakku, ajorsilerlunga paasigukku unikkumarama.

Neriullunga paasissagissinga. Unioqutitsineq nuannarinnginnakku, innuttaaqatima paasisaqarusullutik sulii saaffigisarmanna.”

Naammagittaalliummut illoqarfimmi K-mi kommunip allaffiani suliffissarsiuussisarfimmi siunnersortip e-mailia 14. januar 2010-meersoq ilanngullugu nassiunneqarpoq, A-llu qinnuteqaataa 14. januar 2010-meersoq imaattoq taassuma Aalisarnermik, Piniarnermik Nunalerinermillu Aqutsisoqarfimmut ingerlateqqillugu nassiussimavaa:

“Inuussutissarsiutigivillugu piniarnermut aalisarnermullu 2010-mi allagartaqarnissannik piumasaqarpunga.

Siulliullugu ilisimatitsissutigissavara inuunera tamaat aalisartutut piniartutullu inuutissarsiteqarnikuugama, massakkullu 2002-miit inuutissarsiutigivillugu allagartarisimasakka ilanngullugit nassiuppakka.

2009-mi kukkunikkut sunngiffimmi allagartamik nassinneqarsimagama iluamik misissornagu akilersimavara, isumaqarlunga inuutissarsiutigivillugu allagartaq, paasilerakkulu sunngiffimmi allagartaasoq ingerlaannaq taarsertinniarsimavara 2010-mullu inuutissarsiutigivillugu allagartamik paasisinnaanngisannik itigartinneqarlunga.

Taamaattumik massakkut inuussutissarsiutigivillugumik qinnuteqarpunga, uattut inissisimasunit allatut aalajangiiffigineqarnera eqqunngitsuusutut isumaqarfigakku.

Qinnuteqaatinni aamma ersippoq illoqarfimmi K-mi piniartut aalisartullu peqatigiifiata inuutissarsiutigivillugu allagartaqarnissannik tapersersoraanga.

Neriullunga qinnuteqaatiga paasineqarluni akuerineqassasoq.”

Allakkanit erserpoq allakkat assilinerat KNAPK-mut nassiunneqarsimasoq.

Aalisarnermik, Piniarnermik Nunalerinermillu Aqutsisoqarfimmi sulusup aamma illoqarfimmi K-mi kommunip allaffiani piniarnermut aalisarnermullu siunnersortip e-mailikkut 24. februar 2010-mi allaffigeqatigiisimanerat imaattoq naammagittaalliummut ilanngullugu aammattaq nassiunneqarpoq.

Piniarnermut aalisarnermullu siunnersortip Aqutsisoqarfimmi sulisoq imatut allaffigaa:

“Pineqartoq saaffiginnippoq kukkusumik piniarnermut allagartamik nassinneqarnikuusimalluni 2009, taamatullu kissaatigalugu inuussutissarsiutigalugu allagartamik nassinneqarnissani. Attaveqarfigilaarisinga.”

Aqutsisoqarfimmi sulisup saaffiginnissut imatut akivaa:

“Ningiutta suliaq A-mut tunngasoq tiggummigamiuk, kisiannili kalerrinnikuullunga itigartitaassasoq.”

Kommunip allaffiani piniarnermut aalisarnermullu siunnersortip e-mail 1. marts 2010-meersoq imaattoq Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfimmut nassiuppaa:

“Pineqartoq saaffiginneqqippoq sunngiffimmi allagartassaminik 2009-mi allagartaqarsimalluni kukkusumik, taamaattoq 2010-mi inuussutissarsiutigalugu allagartaqarusulluni, ullorlu manna tikillugu erseqqissumik ilisimatinneqarnikuunnginnatta ilisimatinneqarusuppugut.

Saaffiginnikkami uagut inatsisinik ilisimasaqannginnatta siunnersortaasariaqanngitsugulluunniit oqalukkami, taamaattumik ilisimatinneqarnissarput aammalu pineqartup ilisimatinneqarnissaa kissaatigaarput.”

A-p inuussutissarsiutigalugu piniarnermut allagartamik tunineqarnisaanik tapersersuilluni allakkat F-p (illoqarfimmi K-mi Aalisartut Piniartullu Peqatigiiffiata) Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfimmut e-mailikkut 2. marts 2010-meersukkut nassiuppai.

A-p naammagittaalliummut ilassutitut allagai 15. marts 2010-meersut kimukartuuneri allanneqarsimannngitsut imaattut naammagittaalliummut aammattaaq ilanngullugit nassiunneqarput:

“Ilassutitut una ilannguppara

Siullermik angallatiga 1998-imi tuninikuuara napparsimalertera pissutigalugu.

Taavalu 2007-imi aamma qaratsannik aanaartuungajallunga Danmarkimut suliaritikiartornikuuvunga, aatsaallu 2009-mi iluarsillunga, maannakkullu peqqissinikuullunga. Taamaattumik ukiuni taakkunani iluamik inuussutissarsiorsimannngilanga. Neriullunga paasissagissinga.

(...)

PS: Allagartassannik nassikkussinga akilerumaarpakka.”

E-mailikkut allaffigeqatigiittarsimanerit naammagittaalliummut ilanngullugit aamma nassiunneqarput.

Kommunip allaffiani inuussutissarsiornermut siunnersorti taamani Aqutsisoqarfiusumut imatut allappoq:

“Nassiunneqartoq: 16. marts 2010

(...)

Piniarnermut allagartaq

A-p qinnuteqaataata aalajangiiffigineqarnissaa piumasaraarput. Ilanngullugu nalunaarutigissavarput A Aalisartut Piniartullu Peqatigiiffianni massakut siulersuisunut ilaammat.”

Aqutsisoqarfimmi sulisup maili taanna Aqutsisoqarfimmi allaffimmi pi-sortamut ingerlateqqillugu nassiuppaa:

“Nassiunneqartoq: 25. marts 2010

(...)

Illit una akisinnaaviuk?”

Taamani Aqutsisoqarfiusup pisortaata e-mail 26. marts 2010-meersoq imaattoq kommunip allaffiani inuussutissarsiornermut siunnersortimut nassiussimasaa naammagittaalliummut ilanngullugu aamma nassiunneqarpoq:

“Officiel mail j.nr. x

Nalunaarutigissavara A-p inuussutissarsiuutigalugu piniarnermut allagartamut qinnuteqaataata siullermik itigartitsissutigineqarnerata naammagittaalliuutigineqarnera suliarisimagatsigu ima aalajangerluta: Inuussutissarsiuutigalugu piniarnermut allagartamik A-p qinnuteqaataa itigartitsissutigaarput.

Uani tunngavilersuutigaarput ataani pineqartoq inatsit, tassami 2010-mut inuussutissarsiuutigalugu piniarnermut allagartamik qinnuteqartut nalilersorneqarnerini ukiumi aningaasarsiorfiusumi 2007-imi 2008-milu isertitat tunngavigineqassammata. Isertitarineqarsimasut uagutsinnut nalunaarutigineqarsimasut malillugit A-p 2007-imi 2008-milu aalisarnermit piniarnermillu isertitai taamaallaat 11 %-it missaanniissimapput. Taamaammat qinnuteqaataa itigartitsissutigineqarpoq.

Piniarneq aallaaniarnerlu pillugit Inatsisartut inatsisaata allanngortinnera pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 1, 16. maj 2008-meersoq

(Isertitat tamarmiusut tunngaviata, kommunimut pisinnaatitsinerup allanngortinnerarneri)

“4) piniarnermit, aallaaniarnermit aalisarnermillu isertitaqartunut isertitat tamarmiusut ikinnerpaamik 50 %-iisa nalinginik, takukkilli litra a-c. Angallatit angallatip uuttuutaanut uppersaataat naapertorlugu 210 BT-nit (150 BRT-nit) mikinerusut atorlugit aalisarnermit isertitat tamarmiusut piniarnermit, aallaaniarnermit aalisarnermillu isertitat tamarmiusut naatsorsuusiorneqarnerannut ilanngunneqassaput.”

2010-mi inuussutissarsiutigalugu piniarnermut allagartamik qinnuteqarnermi immersugassap immersorneqarsimasup, 22. september 2009-mi atsiorneqarsimasup, assilineri naammagittaalliummut ilanngullugu aamma nassiunneqarpoq.

Qinnuteqaammit erserpoq qinnuteqartup qinnuteqarnermi immersugasami imm. 3 eqqortissimanngikkaa, tassanilu ilaatigut manna innersuusutigineqarpoq, tassalu qinnuteqartoq “piniarnermit, aallaaniarnermit aalisarnermillu isertitaqartunut isertitat tamarmiusut ikinnerpaamik 50 %-iisa nalinginik eqqortitsisimanngitsoq.” Aammattaaq “Qinnuteqartup imm. 3-mi piumasqaataasut eqqortinngilai, tassanngalu immikkut qinnuteqassalluni, siunissami nr. 3-mi piumasqaataasut eqqortikkumagunigit.” Qinnuteqaammit aammattaaq erserpoq najukkami aalisartut piniartullu peqatigiiffiat tusarniaavigineqarsimasoq, immikkullu akuersisuteqartoqarnissaa peqatigiiffiup tapersorsinnaagaa.

2002-mi, 2003-mi, 2004-mi, 2005-imi, 2006-imi, 2007-imi 2008-milu inuussutissarsiutigalugu piniarnermut allagartat akilerneqarsimanerininut uppersaataat assilineri naammagittaalliummut ilanngullugit aammattaaq nassiunneqarput.

Taamani Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Aqutsisoqarfiusoq 19. maj 2010-mi imatut allaffigaara:

“Aqutsisoqarfiup journal normuanut x-imut tunngasumik A-mit piniartutut inuussutissarsiornermut uppersaataammik tunineqarnissamut itigartitsineq pillugu naammagittaalliummik ilanngullugu nassiunneqartumik tigusaqarpunga.

Naammagittaalliuutip misissuinermit aallartitsinissamut pissutissaqalersinneraanga nalilissallugu sulit tunngavissaqanngilanga. Taamaattumik Aqutsisoqarfik siullertut

qinnuigaara Aqutsisoqarfiup aalajangiineranut atatillugu Piniarneq aallaaniarnerlu pillugit Inatsisartut inatsisaata allanngartinnera pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 1-imi, 16. maj 2008-imeersumi § 1, nr. 2 qanoq annertutigisumik eqqarsaatigineqarsimarnersoq uannut paasissutissiissutigeqqullugu.”

Akissummik tigusaqannginnama taamani Aqutsisoqarfiusiq akissuteqaqqullugu allakkatigut 8. juli 2010-meersutigut nukingisaarpara.

Taamani Aqutsisoqarfiusup akissutaa imaattoq 19 juli 2010-mi tiguara:

“Pineqartoq: A-p piniartutut aallaaniarnermut allagartamik itigartitsineq pillugu siumut tusarniaavigineqarnera

Inatsisartut Ombudsmandiata saaffiginnissutaata siulliup akineqarsimannginnera Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Aqutsisoqarfiup ajuusaarutigalugulu utoqatsissutigissavaa.

Eqqaasitsissutitut allakkat ataanni atsiortunga aatsaat ullut marlussuit matuma siorna ilisimasaqarfigilerpakka. Taamaattumik suliaq taamaallaat qalliinnarsiortumik ilisimasaqarfigaara, sivitsorsaaqqinniarnangali suliami allagaatit kakkarsaallugit ilanngullugit nassiuppakka. Taakku kalaallisuujupput, tamannalu kissaatigineqarpat nutserneqarumaarlutik.

Aamma oqaatigisinnaavara allaffiup pisortaa ... suliamik siusinnerusukkut suliarinnittuusimasoq atorfimminut 02.08.2010-mi utissammat.” (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Makku allakkanut ilanngullugit nassiunneqarput:

- 1) Taamani Aqutsisoqarfiusumi allaffiup pisortaata Naalackersuisoqarfiup pisortaanut Naalackersuisoqarfimmilu sulisumut e-mailia 19. november 2009-meersoq.
- 2) Taamani Aqutsisoqarfiusumi allaffiup pisortaata kommunillu illoqarfimmi K-mi inuussutissarsiornermut siunnersortaata e-mailii 19. aamma 20. november 2009-meersut
- 3) Kommunip allaffiata A-p inuussutissarsiutigalugu piniarnermut allagartamik qinnuteqaataanik 14. januar 2010-meersumik, inuussutissarsiutigalugu piniarnermut allagartap 2007-imi aamma 2008-mi Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Aqutsisoqarfimmut akiilisimaneranut uppernarsaatit assilinerinik ilaqartinneqartunik ingerlatitseqqilluni nassiussinera.

- 4) Inuussutissarsiutigalugu piniarnermut allagartat pillugit Namminer-sornerullutik Oqartussat nalunaarutaata nr. 20-p, 27. november 2003-meersup assilinera.
- 5) Kommuni allaffiani inuussutissarsiornermut siunnersortip Naalak-kersuisoqarfimmut e-mailia 1. marts 2010-meersoq.
- 6) Kommuni allaffiani inuussutissarsiornermut siunnersortip Naalak-kersuisoqarfimmut e-mailia 25. marts 2010-meersoq, F-p A-mut taper-siissutaanik kakkersaassivigineqarsimasoq.
- 7) Kommuni allaffiani inuussutissarsiornermut siunnersortip taamani Aqutsisoqarfiusumut e-mailia 16. marts 2010-meersoq.
- 8) Kommuni allaffiani inuussutissarsiornermut siunnersortip taamani Aqutsisoqarfiusumut e-mailia 16. marts 2010-meersoq aamma taama-ni Aqutsisoqarfiusumi sulisuusup allaffimmi pisortaasumut e-mailia 25. marts 2010-meersoq.
- 9) Taamani Aqutsisoqarfiusup aamma illoqarfimmi K2-mi akileraartar-nermut immikkoortortaqrifiup e-mailikkut allaffigeqatigiissimanerat 25. marts 2010-meersoq.
- 10) A-p inuussutissarsiutigalugu piniarnermut allagartamik itigartinne-qarneqarneranik taamani Aqutsisoqarfiusup aalajangiinera 26. marts 2010-meersoq.

E-mail 1) pillugu:

“Aatsaannguaq siullermik erhverskonsulent ...-miit sianerfigineqarpunga kamattoq, soq qulaani pineqartup piniartutut allagartamik qinnuteqarnera akuerineqarsi-mannginnersoq aperisoq. Nassuiaappara maani sulisukuusimasumit (...) 2006-mi 2007-imi 2008-milu immikkut akuersissummik tunineqartarsimasoq, naak kommu-niata nammineeirluni piniartutut allagartamik tunineqassanngitsoq innersuussutigi-sarsimagaluaraa. Maannakkut naliliisimavugut nalunaarut malillugu itigartitaasus-saasoq. Taava (...) nassuiaappara, itigartitsissullu nassiunneqarpat sumut maalaaruti-ginissaa aamma ilanngunneqassasoq.

Kinguinngua inuttaa A nammineeirluni sianerpoq suli kamannerulluni. Inuttaa ...-inik ukioqarpoq. Siusinnersukkut frtidspensionistiusimavoq napparsimanikuusi-magami. Massakkunngooq peqqissigami allaat KNAPK-p illoqarfimmi K-mi immik-koortortaqrifianit taperisiinermik pisimavoq. Inuttaa nassuiaanniaraluarpara uagut

inatsisit malillugit sulisussaagatta. Sunarpassuarnik akerartuisutut nipeqarluni suaartarfigaanga. Allaat inunnik immikkoortitsinerarluta sulinerarluta, asugooq tappiitsut allaat piniartutut allagartamik tunineqartarsimmata. Piumaffigaara taamaattut up-
pernarsaaserlugit maanga nassiteqqullugit, taamaaliorumavoq. Kisianni kamannermit demokratersuit ajoralugit, uppititaapallanniarlinngooq il.il. Allaat eqqartuussisunut tunniukkumalluta, allanillu qunusaarerpalaarluni oqalulluni, oqaloqatigiinneq naavoq maanga naammagittaalliorniartoq. Ilissinnut sianeqinammat taama nas-
suaassilaarpunga.”

E-mail 2) pillugu:

“Nassiunneqartoq: 19. november 2009

(...)

Namminersorerullutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 33, 17. december 1996-imeersoq § 3, imm. 5 malillugu: Inuit pensionisiaqalernerminni inuutissarsiutigivillugu aallaaniarnermik ingerlatsisut pensionisiaqalereeraluaruniluunniit najukkami aalisartut piniartullu peqatigiiffiannut tusarniaareernikkut immikkut akuerineqarnikkut inuutissarsiutillit allagartaqarsinnaatitaapput.

Qinnuteqaammi qulaani pineqartoq qinnuteqartumit naammassineqarnikummat paaserusupparput suna pissutigalugu itigartitaanersoq.”

Aamma

“Nassiunneqartoq: 19. november 2009

(...)

Filit kakkersaassat: Inuussutissarsiutigalugu piniarnermut allagartat pillugit Namminersorerullutik Oqartussat nalunaarutaat.doc

Ilisimatitsissutigissavara ataani Namminersorerullutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 33, 17. december 1996-imeersoq atorunnaarnikummat uuminngalu taarserneqarnikuulluni:

Inuussutissarsiutigalugu piniarnermut allagartat pillugit Namminersorerullutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 20, 27. november 2003-meersoq. Nalunaarut uani taaneqartoq ilannguppara.

Tassani takuneqarsinnaavoq ataani aalajangersagaq taaneqartoq nalunaarutip nutarterneqarnerani 2003-mi peerneqarsimasoq.

Ajuusaarutigaa inuussutissarsiutigalugu piniarnermut allagartat pillugit Namminersorerullutik Oqartussat nalunaarutaat 2003-mi nutarteqqinneqarsimammat ilisi-

masimanninnassiuk. Massakut nalunaarutip atuuttup aalajangersagaani § 3-mi allassimasut tunngavigalugit qinnuteqaatigineqartut nalilersorneqartarput.

Oqaatigeqqissavara maanngaanniit aalajangiussa q tunngavilersugaq A-mut nassiunneqassamat, tassanilu ilanngunneqarumaarmat aalajangiinermut maalaaruteqasaguni sumut maalaaruteqarumaarnersoq.”

Aamma

“Nassiunneqartoq: 20. november 2009

(...)

A ukiuni kingullerni 10-ni inuutissarsiutigivillugu piniarnermut allagartaqarnikuuvoq (kopiivi nassiussinnaavagut). Aammalu utoqqalinersiuteqalernermut ikaarsaariarnermi.

Taamaallaat 2009-mut sunngiffimmi allagartamik nassitsikkami takoqqaarnagu akilersimagamiuk isumaqarluni inuutissarsiutigivillugumoortoq.

§ 3-mi allassimasut ilisimavagut 2009 tikillugu inuunertik tamaat inuutissarsiutigivilugu piniarnermik ingerlataqarsimasut peqatigiiffiat tapersiisillugu ajornanngitsumik allagartartaartinneqartarput, massakut sooq tamanna ajornaleriataarsimanerpa.

Taamatut inuunertik tamaat piniartutut/aalisartutut inuutissarsiuteqarsimasut allagartamik pisinnaajunaaraangamik inuttut sakkortuumik tigusarpaat pisinnaatitaaffimminnillu piiaaffigineqartutut misigisimasarlutik.”

E-mailit 5), 6), 7) aamma 8) qulaani siusinnerusukkut issuarneqareerput.

Taamani Aqutsisoqarfiusumit illoqarfimmi K2-mi akileraartarnermut immikkoortortaqarfimmut e-maili 9) pillugu:

“A-p, cpr.nr. ..., isertitaanut tunngasunik paasiniaasunga. Inuttaa inuussutissarsiutigalugu piniarnermik qinnuteqarsimasooq isertitaanut tunngasunik peqannginnatta taamaattumik isertitaanut tunngasunik paasiniaasunga.”

Aamma Illoqarfimmi K2-mi akileraartarnermut immikkoortortaqarfiup akissutaa:

“2007 A-tut isertitat 256.943, B-tut isertitat 28.331

2008 A-tut isertitat 55.002, B-tut isertitat 6.210” (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Illoqarfimmi K2-mi akileraartarnermut immikkoortorta qarfiup akissutaanik taamani Aqutsisoqarfiusup iluani ingerlatitseqqilluni nassiussineq:

“Ataani takusinnaavatit A-p isertitai.”

E-maili 10) qulaani siusinnerusukkut issuarneqareerpoq.

Naalackersuisoqarfimmut tamatuma kingornatigut 7. december 2010-mi imatut allappunga:

“(…)

Naalackersuisoqarfiup mappiutaa suliami allagaatinik imalik misissoreerlugu aalajangerpunga naammagittaalliuut suliarilerniarlugu.

Taamaattumik Naalackersuisoqarfik qinnuigaara suliamik paasinninnini pillugu nasuiaateqaqqullugu.

Tamatununga peqatigitillugu malugeqquara aalajangiinnermut atatillugu immikkut akuersissuteqarnissamut periarfissat, takuuk piniarneq aallaaniarnerlu pillugit Inatsisartut inatsisaata allanngortinnera pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 1-imi, 16. maj 2008-meersumi § 1, nr. 2, qanoq annertutigisumik isiginiarneqarsimanersut apequtinnut Naalackersuisoqarfiup akissuteqarnissaa suli utaqqigiga.

Aalajangersakkamit tassannga erserpoq suliami pissutsit immikkut ittut pissutaallutik piumasaqaatit eqqortinneqarsinnaasimannngitsut uppersarneqarsinnaappat isertitat minnerpaamik 50 %-iisa piniarnermit, aalisarnermit il.il. pissarsiarneqarsimannisaannik piumasaqaatip atuutinnginnissaa Naalackersuisut immikkut akuersissutiginnaagaat.

Immikkut akuersissuteqarnissamut periarfissat qanoq annertutigisumik isiginiarneqarsimanagerat pillugu nasuiaasoqarnissaanik Naalackersuisoqarfimmut qinnuigininninnut tunuliaqutaasoq tassaavoq A-p uannut naammagittaalliumminut piniarnermik inuussutissarsiateqartutut allagartamik qinnuteqaammut ilassutaasumik allakkanik ilanngussisimanagera, taakkunanilu oqaatigaa 2007-imi qaratsamigut aanaartuungajassimalluni Danmarkimilu katsorsarneqarsimalluni, aatsaallu 2009-mi peqqisimalluni. Oqaatigaa ukiuni taaneqartuni taakkunani peqqiilliornini pissutigalugu inuussutissarsituni iluamik ingerlassinnaasimannngikkini. Ilassutaasumik allakkat taakku 15. marts 2010-mi ullulerneqarsimapput.”

Naalackersuisoqarfiup allakkama tiguneqarnerannut e-mailikkut 21. december 2010-meersukkut uppersaasiussaa 21. december 2010-mi tiguaru.

Naalackersuisoqarfiup akissutaa 11. januar 2011-meersoq imaattoq 13. januar 2011-mi tiguara:

“Pineqartoq: A pillugu saaffiginnissutit kingulleq 7. december 2010-meersoq, illit j. normut 2010-821-0001

Allakkanni 7. december 2010-meersuni Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfik (APNN) ilaatigut qinnuigaat A-p inuussutissarsiutigalugu piniarnermut allagartat pillugit Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaanni nr. 20-mi, 27. november 2003-mi § 6, imm. 1 tunngavigalugu inuussutissarsiutigalugu piniarnermut allagartamik qinnuteqaataata itigartinneqarnera pillugu nassuiaateqaqqullugu.

Nassuiaat:

A utoqqalinersialiuvoq ...-inik ukiulik, suliami paasissutissat malillugit nalunaarummi qulaani taaneqartumi § 6, imm. 1 tunngavigalugu kommunini najugarivitamini ukiuni 2006-imi, 2007-imi aamma 2008-mi inuussutissarsiutigalugu piniarnermut allagartamik qinnuteqartarsimasoq. Kommunimit najugarisaminit ukiut tamaasa itigartinneqartarsimavoq, tamatumunnga piumasaqaatit eqqortinneqartarsimannginnerat tunngavilersuutigalugu; tamatumunnga taarsiullugu ukiuni pineqartuni sunngiffinni aallaaniarnermut allagartamik tunineqassasoq innersuussutigineqartarsimavoq. Qinnuteqartulli nammineq oqarnera malillugu kommunip sunngiffimmi aallaaniarnermut allagartamik neqeroortugisartagai ukiut tamaasa tigujumasarsimanngilai, naak 2009 eqqarsaatigalugu sunngiffimmi aallaaniarnermut allagartaq kukkunikkut akilersimagaluarlugu, takuuk naammagittaalliuutitut allagai 3. maj 2010-meersut.

Inuussutissarsiutigalugu piniarnermut allagartat pillugit Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaanni § 6, imm. 2-kkut aalajangersarneqarpoq qinnuteqartut ataasiakkaat inuussutissarsiutigalugu piniarnermut allagartamik pisinnaassappata piumasaqaatit eqqortinneqarsimanersut kommunip najugarisap nakkutigissagaa.

Imm. 3-kkut aalajangersarneqarpoq piumasaqaatigineqartut qinnuteqaateqartup eqqortinnngipagit kommuni najugarisap uppernarsaasiissanngitsoq, itigartitsinerlu qinnuteqartumut allakkatigut nalunaarutigineqassasoq, itigartitsinerup assiliner Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfimmut nassiullugu.

APNN-ip tamatumunnga atatillugu aalajangersimasumik periaasia unaavoq kommunip najugarisap qinnuteqartut ataasiakkaat pillugit allakkatigut uppernarsaasiussaanik tunngaviginnitarneq, taakku inatsimmi piumasaqaataasunik aamma eqqortitsip-pata.

Taamaakkaluortoq A ukiumi 2006-imi, 2007-mi 2008-milu inatsimmi tamanna pillugu piumasaqaataasunik nalinginnaasunik eqqortitsinngikkaluarluni, takuuk inuussutissarsiutigalugu piniarnermut allagartat pillugu Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaanni nr. 20-mi, 27. november 2003-meersumi § 3, nr. 4 imaluunniit piniar-

neq aallaaniarnerlu pillugit Inatsisartut Inatsisaata allanngortinneqarnera pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 1-imi, 16. maj 2008-meersumi § 1, imm. 2 tunngavigalugu inuussutissarsiutigalugu piniarnermut allagartamik immikkut akuersissuteqarnikkut tunineqassagaanni piumasaqaatit nalinginnaasut, inuussutissarsiutigalugu piniarnermut allagartamik kukkunikkut ingerlaannartumik tunineqartarsimavoq. Kukkussutigin eqartulli taamani Aalisarnermik, Piniarnermik Nunalerinermillu Aqutsisoqarfiusumit aatsaat 2009-mi paasineqarput, qinnuteqartup inuussutissarsiutigalugu piniarnermut allagartamik qinnuteqaqqinneranut atatillugu kommunitut najugarisaanit saaffiginnissuteqartoqarneratigut. Ukioq piniarfiusoq taanna eqqarsaatigalugu A-p qinnuteqaataata itigartinneqarneranut tunngavilersuut tassaniippoq. Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoqarfiup tamanna pillugu manna malugeqqussavaa, tassalu APNN piniarnermut allagartanik tunniunneqarsimasunik inuussutissarsiutigalugu piniarnermut allagartat pillugit Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaanni nr. 20-mi, 27. november 2003-meersumi § 7, imm. 4 tunngavigalugu atorunnaarsitsinissaminut piginnaatitaammat, imaattoqartillugu:

“(...) inuussutissarsiutigalugu piniarnermut allagartaqarnissamut piumasaqaatit tunniussinermi naammassineqarsimanngippata imaluunniit tunniussinissamut piumasaqaatit naammassineqarsinnaajunnaarpata.”

APNN-ip aammattaaq oqaatigissavaa kukkunerit taakkuusut kukkussutigeqqinneqarnissaat ilimanangitsoq, tassami piffissami qaangiuttumi sulisumik allamik atorfinitsisoqarsimammat.

Taamani APNA-jusup piniarneq aallaaniarnerlu pillugit Inatsisartut inatsisaata allannguutaa pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 1-imi, 16. maj 2008-meersumi immikkut akuersissuteqarnissamut periarfissat § 1, nr. 2-mit ersertut isiginiarsimanerai apeqqutit eqqarsaatigalugu APNN tamatumunnga akuersaartumik akissaaq. Suliami paasissutissiissutigineqarpoq A tulleriinneri malillugit januar 2007-imi aamma 2008-mi qaratsamini taqqamigut Rigshospitalimi misissorneqarsimavoq. Qulaani oqaatigin eqartutut pineqartoq ukiuni 2007-imi aamma 2008-mi inuussutissarsiutigalugu piniarnermik ingerlataqarsimavoq. Taamaakkaluartoq Akileraartarnermik Aqutsisoqarfiup 2009-mi kvartalimi kingullermi paasissutissiissutaasa inuussutissarsiutigalugu piniarnermut allagartamik tamanna pillugu malittarisassat nalinginnaasut tunngavigalugit tunineqassagaanni inuussutissarsiutigalugu isertitanit tamarmiun sunit isertitat aalajangersimasut inuussutissarsiummit tassanngaanneersuunissaannik inuussutissarsiutigalugu piniarnermut allagartat pillugit Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaanni nr. 20-mi, 27. november 2003-meersumi § 3, imm. 4 tunngavigalugu piumasaqaatinik eqqortitsisimangillat.

Taamatutaaq suliaq pillugu paasissutissat pigineqartut malillugit Inatsisartut inatsisaata allanngortinneqarnera pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 1-imi, 16. maj 2008-meersumi § 1, nr. 2, litra 3 tunngavigalugu immikkut akuersissummik tunineqarsinnaassaguni piumasaqaat taanna piffissap qaninnerusup ingerlanerani eqqortissinnaassagaa uppersaammik piusoqanngilaq. Taamatutaaq qinnuteqartup ukioqportussusia pissutsillu sinneri isiginiarlugit inatsimmi § 1, nr. 2, litra 3-mi immikkut a-

kuersissuteqarnissamut periarfissanik atuinissaminut APNN manna tikillugu pissutissaqarsimangilaq.” (Atofeqarfimmi nutsigaavoq)

Naalackersuisoqarfimmut tamatuma kingornatigut 24. februar 2011-mi imatut allappunga:

“(…)

Malugaarattaq itigartitsinerit Naalackersuisoqarfiup A-mut tulleriinneri malillugit 2009-mi aamma 2010-mi nalunaarutigisimasai suliami allagaatini Naalackersuisoqarfimmit tigusanni ilaangitsut. Naalackersuisoqarfik qinnuigaara taakkua assilineri uannut nassuteqqullugit.

Naalackersuisoqarfik tulliullugu qinnuigaara itisilerutaasumik apeqqutit uku akeqqullugit:

1. Inuussutissarsiutigalugu piniarnermut aalisarnermullu akuersissummik pisinnaasagaanni aalajangersakkat arlallit piniarneq aallaaniarnerlu pillugit Inatsisartut inatsisaanni atuuttumi § 4, imm. 2-kkut aalajangersarneqarput, matumani qinnuteqartup ilanngaattissat ilanngaatiginagit isertitaanit tamarmiusunit ikinnerpaamik 50%-it aalisarnermit piniarnermit, aallaaniarnermillu isertitanit ilanngaateqanngitsuneersuunissaat ilanngullugu eqqarsaatigalugu, taamaattorli isertitat ilaat erseqqinnerusumik taaneqartut naatsorsuinermi ilaassanatik (tak. § 4, imm. 2, nr. 4).

Piniarneq aallaaniarnerlu pillugit Inatsisartut inatsisaanni § 4, imm. 4-p Naalackersuisut (ilaatigut) 50%-inik piunasaqaatip atuutsinneqannginnissaanut immikkut akuersissuteqarnissaannut periarfissippai, piunasaqaatit erseqqinnerusumik aalajangersarneqartut tunngavigalugit:

"Imm. 4. Piunasaqaatinit ukunanit immikkut akuersissuteqarnermik Naalackersuisut nalunaaruteqarsinnaapput:

1) § 4, imm. 2, nr. 2-4, aamma imm. 3, inuk pineqartoq piffissat taaneqartut iluanni ilinniarnermik assigisaannilluunniit pissuteqartumik Kalaallit Nunaata avataaniikkallarsimappat imaluunniit qinnuteqartup Kalaallit Nunaannut atassuteqarnera naapertorlugu naapertuuttutut isigineqarpat.

2) § 4, imm. 2, nr. 4, inunnet maannamut pingaarnertut inuussutissarsiuteqarsimangitsunut.

3) § 4, imm. 2, nr. 4, uppersarneqarsinnaappat pissutsit immikkut ittut kingunerannik isertitat annertussusissaannik piunasaqaat naammassineqarsinnaasimangitsoq.

4) § 4, imm. 2, nr. 4, inunnut aalisarnermik, piniarnermik aallaaniarnermillu inuussutissarsiornermik pingaarnertut siusinnerusukkut inuussutissarsiateqarsimasunut."

Immikkut akuersissuteqartarnermik aalajangersagaq pillugu oqaaseqaatini ilaatigut makku oqaatigineqarput:

"Pissutit immikkut ittut, tassani pineqarput pissutsit qinnuteqartup nammineq pi-suussutiginnngisai soorlu napparsimaneq, timikkut tarnikkullu ajoquserneq imaluunniit inuit atugassaqaarnerannut pissutsit allat isertitat annertussusissaannik piumasasaammik malinnissinnaannginnermik kinguneqartut.

Inuk Kalaallit Nunaata iluani ilinniagaqarsimanini pissutigalugu piniartutut inuussutissarsiateqarsimanngippat aammattaaq immikkut akuersissuteqarnermik nalunaarfigineqarsinnaavoq.

Taassuma saniatigut aalajangersakkap ajornarunnaarsissavaa inuup siusinnerusukkut piniarnermik aallaaniarnermillu inuussutissarsiateqarsimasup, piffissamili aalajangersimasumi taassuminnga ingerlataqarsimanngitsup, aalisaqqilersinnaanera."

Naalackersuisoqarfik qinnuigaara tulleriinneri malillugit § 4, imm. 4, nr. 3 aamma § 4, imm. 4, nr. 4 tunngavigalugit immikkut akuersissuteqartarnermi periaatsini pillugit nassuiaateqaqqullugu.

2. A-p qinnuteqaamminut ilassutitut allakkamini 15. marts 2010-meersuni oqaatigaa qaratsamigut 2007-imi aanaartuungajassimalluni Danmarkimilu katsorsartissimalluni, aatsaallu 2009-mi peqqissimalluni. Oqaatigaa piffissami akunniliuttumi inuussutissarsiornerminik iluamik ingerlatsisinnaasimanani.

A aallaaniarnermik inuussutissarsiateqartutut allagartamik 2009-mi qinnuteqarpoq, sunngiffimmili aallaaniarnermut allagartamik tunineqarsimalluni. Aalajangiineq taanna allanngortinniarlugu qinnuteqarsimagaluarpoq, itigartinneqarsimallunili, taamaattumillu inuussutissarsiateqartutut aallaaniarneq 2009-mi ingerlassinnaasimaganu.

Naalackersuisoqarfiup tusarniaanermut akissumminni makku uannut oqaatigai:

"Taamani APNA-jusup 2009-mi aalajangiinnermini immikkut akuersissuteqarnermut periarfissat piniarneq aallaaniarnerlu pillugit Inatsisartut inatsisaata allanngortinnera pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 1-imi, 16. maj 2008-meersumi § 1, nr. 2-mit ersertut isiginiarsimanerai apeqqutigisat eqqarsaatigalugu APNN-ip tamanna akuersaartumik akissavaa. A suliami paasissutissat malillugit qaratsamini taqaaqqat Rigshospitalimi Københavnimiittumi tulleriinneri malillugit 2007-imi aamma 2008-mi misissortissimavai. Qulaani oqaatigineqartutut ukiuni siuliini inuussutissarsiateqartutut aallaaniarneq ingerlassimavaa. Taamaakkaluortoq Akileraartarnermik Aqutsisoqarfiup paasissutissiissutai malillugit inuussutissarsiate-

5. *Suliat nalinginnaasumik soqutiginaatillit, inatsiseqartitsiffiusunut agguataakkat*

galugu aallaaniarnermut allagartamik tamanna pillugu malittarisassat nalinginnaasut tunngavigalugit tunineqassagaanni 2009-mi kvartalimi kingullermi isertitanit tamarmiusunit isertitat ilaasa qanoq amerlassuseqarnissaannik inuussutisarsariutigalugu piniarnermut allagartat pillugit Namminersornerullutik Oqartus-sat nalunaarutaanni nr. 20-mi, 27. november 2003-meersumi § 3, nr. 4-mi piumasaqaatit sulii eqqortissimangilai." (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Naalackersuisoqarfiup akissutaa takuinnarlugu erseqqarlussoraara. Taamaalillunga manna kukkuneramik tunngaveqartoq ilimagisariaqarpara, tassalu Naalackersuisoqarfiup A-p 2009-mi immikkut akuersissuteqarfigineqannginnissaanik aalajangiinnermini tunngavilersuutit ilaattut innersuussutigigaa A-p 2009-mi isertitat tamarmiusut ilaasa aalajangersimasumik amerlassusillit piumasaqaataasut sulii eqqortissimangikkai.

Naalackersuisoqarfik tamanna tunngavigalugu qinnuigaara makku pillugit paasis-sisseeqqullugu:

2.a. Naalackersuisoqarfiup akissutaa imatut paasineqarsinnaava Naalackersuisoqarfiup sulianik immikkut akuersissuteqarnermut tunngasunik piniarneq aallaaniarnerlu pillugit Inatsisartut inatsisaanni § 4, imm. nr. 3-4 tunngavigalugit aalajangiiviginninnermini piffissami qinnuteqartup piumasaqaammik taassuminnga eqqortitsisinnaanngiffia sioqqullugu inissisimasumi isertitanit tamarmiusunit isertitat ilaasa aalajangersimasumik amerlassusillit piumasaqaataasut eqqortissimanerai pingaartillugu isiginiartaraa?

2.b. A-p isertitanit tamarmiusunit isertitat ilaasa aalajangersimasumik amerlassusillit piumasaqaataasut 2006-imi (tassalu napparsimalerni sioqqullugu) eqqortissimanerai Naalackersuisoqarfiup misissorsimavaa?

2.c. A-p piumasaqaataasut qulaani taaneqartut 2006-imi aamma eqqortissimangipagit Naalackersuisoqarfik qinnuigaara manna paasisutissiissutigeqqullugu, tassalu pissutsinik immikkut ittunik aamma 2006-imi atuuttoqarnerloq Naalackersuisoqarfiup misissorsimaneraa, takuuk piniarneq aallaaniarnerlu pillugit Inatsisartut inatsisaanni atuuttumi § 4, imm. 4, nr. 3.

3. Naalackersuisoqarfiup tusarniaanermut akissummini 11. januar 2011-meersumi A-p immikkut akuerineqannginnissaanut ilassutitut tunngavilersuutigalugu uannut oqaatigaa A-p piniarneq aallaaniarnerlu pillugit inatsisartut inatsisaanni atuuttumi § 4, imm. 2, nr. 4-mi isertitat ilaat pillugit piumasaqaammik piffissap qaninnerup iluani eqqortitsisinnaalernissaanut uppernarsaatinik peqanngitsoq.

3.a. Naalackersuisoqarfik qinnuigaara uppernarsaatit suut Naalackersuisoqarfiup periaatsimini akuerisarnerai paasisutissiissutigeqqullugu.

3.b. Naalackersuisoqarfik qinnuigaara Naalackersuisoqarfiup A aalajangiineq sioqqullugu piffissami qaninnermi isertitat ilaat pillugit piumasaqaammik eqqortitsisin-

naalernissani uppernarsaqqullugu kaammattorsimaneraa paasisutissiissutigeqqullugu.

4. Naalackersuisoqarfiup tusarniaanermut akissummini 11. januar 2011-meersumi uannut oqaatigaa Naalackersuisoqarfik qinnuteqartup utoqqaassusia pissutsillu allat atugai isiginiarlugit isumaqartoq immikkut akuersissuteqarnissamut tunngavisap atornissaanut pissutissaqarani.

Naalackersuisoqarfik qinnuigaara Naalackersuisoqarfiup periaasiani utoqqalineq pissutugalugu pensionisiallit immikkut akuersissuteqarfigineqarnissaat mattunneqarsimanersoq paasisutissiissutigeqqullugu.

5. Naalackersuisoqarfiup 2009-mi immikkut akuersissuteqarnissamik itigartitsinera A-p ukiuni 2006-imi, 2007-imi aamma 2008-mi kukkunikkut immikkut akuersissuteqarfigineqarsimaneranik tunngavilersorneqarsimavoq.

Tamatumunnga atatillugu oqaatigaara immikkut akuersissuteqarnissamut periarfissaq 1. januar 2008-mit aallarnertumik allanngortinneqarsimasoq. Piniarneq aallaaniarnerlu pillugit Inatsisartut inatsisaata allanngortinnera pillugu Inatsisartut inatsisaata nr. 1-ip 16. maj 2008-meersup akuerineqarnera sioqqullugu immikkut akuersissuteqartarneq pillugu aalajangersagaq (piniarneq aallaaniarnerlu pillugit Inatsisartut inatsisaanni nr. 12-imi, 29. oktober 1999-imeersumi § 4, imm. 4) imaattunik oqaasertaqarsimavoq:

"Imm. 4. Naalackersuisut imm. 2, nr. 2 - 4-mi aamma imm. 3-imi aalajangersakkat immikkut akuersissuteqarfigisinnaavaat, qinnuteqartup Kalaallit Nunaannut atuumassuteqarnera aallaavigalugu tamanna naapertuuttutut isigineqarpat, qinnuteqartorlu ilinniarnermik assigisaanilluunniit pissuteqartumik Kalaallit Nunaa-ta avataaniikkallarsimappat."

Allannguut oqaasertani malillugit immikkut akuersissuteqarnissamut periarfissamik annertusisitsisuuvoq.

Ukiuni 2006-imi, 2007-imi aamma 2008-mi immikkut akuersissuteqarsimaneq kukkunerunersoq (massakkut) isummerfiginngikkaluarlugu Naalackersuisoqarfik qinnuigaara A-p siusinnerusukkut kukkunikkut immikkut akuersissuteqarfigineqarnerata A-p immikkut akuersissuteqartarneq pillugu malittarisassat nutaat (annertusisallu) tunngavigalugit 2009-mi immikkut akuersissuteqarfigineqarnissaa mattunne-
raa isummerfigeqqullugu.

Naalackersuisoqarfik matumani ilanngullugu qinnuigaara piniarneq aalisarnerlu pillugit Inatsisartut inatsisaata allanngortinnera pillugu Inatsisartut inatsisaata nr. 1-ip, 16. maj 2008-meersup akuerineqarnera Naalackersuisoqarfiup immikkut akuer-
sissuteqartarnerani periaatsip allannguuteqarneranik nassataqarsimanersoq nas-
suaqqullugu."

Naalackersuisoqarfiup akissutaanik suli tigusaqannginnama nukingisaa-
rutitut allakkat 5. april 2011-mi nassiuppakka.

Naalackersuisoqarfiup akissutaa 12. april 2011-meersoq imaattoq tigua-
ra:

“Ombudsmandip 24. januar 2011-imi Naalackersuisoqarfik saaffigisimavaa itigartit-
sissutip nassiunneqarnissaa qinnutigalugu, tamanna A-mut nalunaarutigineqarsima-
soq 2009-mi 2010-milu. Ombudsmandip saaffiginnissummini tassani 2009-mi aamma
2010-mi itigartitsissutigineqarsimasunut arlalinnik itisilikkanik apeqquteqaateqarsi-
malluni.

Tamannalu tunuliaqutaralugu Naalackersuisoqarfiup Ombudsmandip apeqqutai
imatut akissuteqaateqarfigissavai:

*1. Apeqqutit Naalackersuisoqarfiup immikkut akuersissuteqartitsinernik tunniussinermi su-
leriaasaa pillugu § 4, imm. 4, nr. 3 aamma § 4, imm. 4 nr. naapertorlugit 4.*

Naalackersuisoqarfiup immikkut akuersissutinik nalunaarutiginninnermi suleriaasia
pisarpoq piniarneq aallaaniarnerlu pillugit Inatsisartut inatsisaat § 4, imm. 4 nr. 3 aam-
ma 4 naapertorlugit imannak, § 4, imm.2 nr. 4-mi piumasaaqatigineqartut qinnuteqaa-
teqartup siullerpaamik naammassisinnaanngippagit, taava qinnuteqaateqartoq qin-
nuigineqartarpoq immikkut akuersissummik qinnuteqaateqaqqullugu.

Tamatuma kingorna qinnuteqaateqartoq inuussutissarsiutigalugu piniarnermut al-
lagartamik tunineqartarpoq, immikkut akuersissummik qinnuteqarsimanera tunnga-
vigalugu.

Qinnuteqaateqarsimasup isertitaqarnermut piumasaaqatit ukiuni marlunni qaangiut-
tuni eqquutissimanngippagit inuussutissarsiutigalugu piniarnermut allagartap pine-
qarnerata kingorna - immikkut akuersissuteqarsimaneq tunngavigalugu - taava qin-
nuteqaateqartoq itigartinneqassaaq. Tamanna pissaaq qinnuteqaateqartoq inuussutis-
sarsiutigalugu piniarnermut allagartamik pingajussaannik qinnuteqaateqarpat.

*2. Apeqqutit qanoq Naalackersuisoqarfiup piniarneq aallaaniarnerlu pillugit Inatsisartut inat-
sisaat § 4, imm. 4, nr. 3-4-lu naapertorlugit, qinnuteqaateqartup isertitanut piumasaaqatit pif-
fissami tassani eqquutissimanerai qinnuteqaateqartup piumasaaqat tamanna eqquutinnissaa-
nut periarfissaqarsimannginnera pillugu aalajangiinerni pingaartittarneraat.*

Apeqqummut uunga tunngatillugu aallaqqaatit Naalackersuisoqarfiup uppernar-
sassavaa Naalackersuisoqarfiup akissutitut allakkamini ulloq 11. januaari 2011-mi
kukkusoorsimanini, soorlu Ombudsmandip allakkamini ulloq 24. januar aamma
malugisimagaa. Kukkuneq tamanna Naalackersuisoqarfiup ajuusaarutigaa.

Immikkut akuersissutinut sulianut tunngasuni § 4, imm. 4 nr. 3-4 naapertorlugit aala-
jangiinerni Naalackersuisoqarfiup paasissutissat suut pingaartittarnerai, Naalakker-

suisoqarfiup ilisimatitsissutigisinnaavaa tamakku aalajangiiffigineqarnerini inuussutissarsiornermi isertitat tamarmiusunut piumasagaat suliani tamakkunani pingaaruteqanngimmat.

2 a. Apeqqummut Naalackersuisoqarfiup misissuiffigisimaneraa A-p napparsimalinnginnermini 2007-mi isertitanut tamarmiusunut piumasagaatip eqquutissimaneranut tunngasoq.

Inuussutissarsiuutigalugu piniarnermut allagartanik aammalu inuussutissarsiuutigalugu aalisarsinnaanermut allagartanut sullisseriaatsip ingerlasarneranut tunngasut kingunerisarpai, kommune najugaqarfiup akileraarutinut tunngasunik paasissutissanik qinnuteqaateqartut tamaasa aallerfigisarlugit. Tamatumalu kingorna paasissutissat tamakku Naalackersuisoqarfimmut ingerlateqqinneqartarput misissuinissaq siunertaralugu.

Taamatuttaaq 2006-mi A-mut akileraarutit pillugit paasissutissanut tunngasunik Naalackersuisoqarfik tigusaqarsimavoq.

Taamaattorli erseqqissarneqassaaq akileraarutinut paasissutissat tamakku aatsaat ukiup tullianut attuumassuteqalersarmata, tassa paasissutissat atorpeqartaramik piniartup inuussutissarsiuutigalugu piniarsinnaanermut allagartaata nutarterneqarnissanut misissuinermi.

2 b. Apeqqut qanoq Naalackersuisoqarfiup A-p 2006-imi isertitaanut tamarmiusunut piумааqaatit eqquutissimanerisa misissuiffigineqarsimanerininut tunngasoq.

Soorlu siuliani oqaatigineqareersoq, piniartup najugaqarfiata kommunip akileraarutinut paasissutissanik Naalackersuisoqarfik nassiusiffigisarpa. Matumunnga tunngatillugu A-p inuussutissarsiornerani isertitaanut tamarmiusunut pissarsiaanut taamaalillunilu aamma akileraarutinut tunngasunik paasissutissanik Naalackersuisoqarfik tiguisimavoq.

2 c. Naalackersuisoqarfiup misissuisimanagera 2006-imi qanoq A-mut tunngatillugu immikkut pisoqarsimaneranut, piniarneq aallaaniarnerlu pillugit Inatsisartut inatsisaanni § 4, imm. 4 nr. 3-4 naapertorlugit atuuttuni apeqqummut tunngasoq.

Ombudsmandip allagaqaataa ulloq 24. januarimeersoq tunuliaqutaralugu suliaq nutaamik Naalackersuisoqarfiup misissorsimavaa. Tamanna pisariaqalersimavoq, suliaq A-mut tunngasumi Naalackersuisoqarfiup aningaasat qanoq amerlatiginissarpiaasa aalajangernissaanut ajornartorsiorsimagami, suliamik sullissisut allanngorarneri pissutigalugit.

Kisianni Naalackersuisoqarfiup nalunaarutigisinnaavaa, A 2006-imi immikkut ittumik akuersissummik pisimammat. Immikkut ittumik akuersissummik qinnuteqaatit uumatut ittut Naalackersuisoqarfimmiit aatsaat akuerineqartarput, piffissaq sioqqullugu immikkut pisoqarsimaneq tunngavigalugu piniartup immikkut ittumik akuersissummik qinnuteqaataata nassiunnerisa siornatigut.

5. *Suliat nalinginnaasumik soqutiginaatillit, inatsiseqartitsiffiusunut agguataakkat*

3 a. *Apeqquut uppernarsaatit suut Naalackersuisoqarfiup akuerisarnerai, piniartup isertitanut piunasaqaatit eqquutissinnaanerinit periarfissaasa naliliiffigineqarnerinut tunngasut.*

Naalackersuisoqarfiup inatsimmi § 4, imm. 2-mi piunasaqaatit eqquutissimanersut, sullissinermi ingerlatseriaatsimut atatillugu misissortarpai. Tamatumani pisariaqarpoq, ilaatigut kommunimiit Akileraartarnermillu Aqutsisoqarfimmiit uppernarsaatinik pinissaq.

Naalackersuisoqarfiup erseqqissassavaa misissuinerit tamakku taamaallaat kingumut sammisuummata. Naalackersuisoqarfiup uunga tunngatillugu siuoorutunik misissuineq ajorpoq.

3 b. *Apeqqummut Naalackersuisoqarfiup A kajumissaarsimaneraa isertitanut piunasaqaatit eqquutinnissaanut pininnaalluni uppernarsaasinnaaneranut tunngasoq.*

Piniarneq pillugu inatsisiliornermi piniartumut piunasaqaatigissallugu siunissami isertitanut piunasaqaatinut tunngatillugu tamakku uppernarsarnissaat tunngavisasaqanngilaq.

4. *Apeqquut qanoq Naalackersuisoqarfiup sulinerata utoqqalineri pensionisiallit immikkut ittumik akuersissummik pininnaanissaasa akornuserneqarsinnaaneranut tunngasoq.*

Piniarneq aallaaniarnerlu pillugit inatsisit atuuttut naapertorlugit inatsiseqanngilaq utoqqalineri pensionisiallit immikkut ittumik akuersissummik pinissaasa akornuserneqarnissaannut.

Taamaattorli Naalackersuisoqarfik pisussaataavoq § 4, imm. 2-p siunertaa eqquutissallugu. Aalajangersakkallu taassuma ilaatigut imaraa isertitanut piunasaqaammik taaneqartartut, aalajangersakkap siunertaraa qinnuteqaateqartut piniarnermit allanik isertitaqanngitsut ilaatinnginnissaat.

Qinnuteqaateqartut tamakku taamaallaat ilaatinneqartanngillat, isertitat nr. 2-mi isertitat tamarmiusut 50 %-ii qaangeraangamikkit.

Uani Naalackersuisoqarfiup naleqqussoraa, malugisariaqartoq Kalaallit Nunaanni piniarnermi aallaaniarnermilu nioqqutissat tunineqarsinnaanerinit periarfissat killeqarnerat.

Tuniniaavinnik taaneqartartut nioqqutissanik makkuninnga pisisartut, sulisarpur sulissinissamik isumaqatigiissutinik taaneqartartut aningaasanut inatsimmit aningaasaliiffigineqartut tunuliaqutaralugit. Sullissinissamik isumaqatigiissutit tunngavigalugit aningaasat immikkoortitat, qaqutigut naammattarput kingunerisarlugulu, tunitsiviit piffissap ilaa matusariaqartarlutik, ukioq aningaasanut inatsiseqarfiusoq naatinagu aningaasaliissutit nungunnginnissaat pissutigalugu.

Tamatuma saniatigut piniartut isertitaat annikipput. Assersuutitut eqqaaneqarsinnaavoq inuussutissarsiummi uani inuit ilaat ukiumut 50.000,- kr.-niit ikinnerusunik isertitaqartarmata.

Tamanna tunuliaqutaralugu naleqquttunik aammalu inatsisit naapertorlugit qinnuteqaateqartut allanik akissarsiaqarfeqartut tunisisinnaanissaanut periarfissaat akornu-sissallugit, tamakkumi piniartut allat aningaasarsiornissaannut periarfissaat annikillisittarmatigit.

Ajornartorsiutaasinnaasoq A-mut tunngatillugu ima ima qarpoq, immikkut akuerineqarnissamut maleruagassat piniarnermi inatsit naapertorlugu qanoq A immikkut ittumik akuerisaanissaminut killeqanngitsumik pisussaaffeqarnersoq. Tassami A 2006-imut 2008 ilanngullugu immikkut ittumik akuersissummik nalunaarfigineqarmat.

5. Apeqqut Inatsisartut inatsisaat nr. 1, 16. maj 2008-imeersumi malittarisassat nutaat qanoq ilillutik A-p immikkut akuersissummik pinissaanut akornngutaanersoq kiisalu Inatsisartut inatsisaat nr. 1, 16. maj 2008-imeersup allanngornissaanut aalajangiinerup nassatarineranut tunngasoq.

Siuliani oqareernertut A immikkut akuersissutinik pisinnaanerani 2008-mi nalunaarfigineqarpoq. Taanna immikkut ittumik akuersissut malittarisassat nutaat naapertorlugit nalunaarutigineqarpoq, tassami Inatsisartut inatsisaat nr. 1, 16. maj 2008-meersoq 1. januar 2008-miit atuutilerpoq.

Uani aamma attuumassuteqarluartoq tassaavoq pissutsit piviusut ilanngunnissaat, tassa januarip missaani 2008-mi A pisortatigoortumik aqqissimasutut nalunaarutigineqarmat.

Tamatuma saniatigut Naalackersuisoqarfiup erseqqissassavaa piniarnermut inatsit naapertorlugu immikkut ittumik akuersissutit nalunaarutigineqartartut ukioq ataatsimut atuuttarmata. Aamma piniartut tamarmik siornatigut immikkut ittumik akuersissummik qinnuteqareersimasut isertitanut piunasaqaatinut tunngatillugu, taamaattumik immikkut ittumik akuersissummik nutaamik qinnuteqarnissaminut pisariaqartitsisimangitsut, tamakkumi siullermili qinnuteqaataat akuerineqareersimammata.

Taamaattumik suliaq A-mut tunngasoq allaalluinnarpoq, taamaallaat siunertarimma-gu utoqalinermini pensionisiami saniatigut piniarnikkut isertitassani tapertariarlugit.

Piniarnermi inatsimmi § 4 isumaqarpoq piniartup piniartuunini kisiat inuussutissarsiutigigaa, taannalu tunuliaqutigalugu piniarnermik inuussutissarsiortuunerata isertitai 50 %-niit minnerunngitsumik inuuniarnermini nappatigalugu.

Uani apeqqutaassaaq Naalackersuisoqarfiup inatsisit tunngavigalugit immikkut ittumik inuussutissarsiutigalugu piniartunik isertitami saniatigut piniarnermik tapertariarlugu siunertalinnik immikkoortitsinissartik akuerissaneraat.

A-p isertitanut piumasqaatit 50 %-iisa pingaarutaat paasisinnaassappagu, Naalakkersuisoqarfiup immikkut ittumik akuersisummik [A-p] tuneqqinnissaa isumaliutiginnaassavaa. Uanili erseqqissarneqassaaq A-p naatsorsuutigissanngimmagu ukiumiit ukiumut immikkut ittumik akuersisummik pisarnissani, tassami inatsisitigut sullissinermilu taamaaliornissamut tunngavissaqanngimmat.

Naalakkersuisoqarfiup Inatsisartut inatsisaat nr. 1, 16. maj 2008-meersoq tunuliaqutaralugu suleriaasianut tunngatillugu ilisimatitsissutigineqarsinnaavoq, inuussutissarsiutigalugu piniartunut tunngatillugu Naalakkersuisoqarfiup immikkut ittumik akuersisuteqarsinnaanermut periarfissat amerlisimagamigit § 4, imm. 4 atuuttoq naapertorlugu. 4.

(...)

Ilanngussaq

Naalakkersuisoqarfiup itigartitsissut ulloq 6. april 2010-meersoq ilanngullugu nassiuppa.

Ilanngunneqarpoq A 2009-mi pisortatigoortumik itigartitsissummik nalunaarfigineqarsimanngitsoq, naak Ombudsmandip taama paasisimagaluaraa. 2009-mi A sunngiffimmi aallaaniartartutut allagartamik nassiussiffigineqaannarsimavoq, inuussutissarsiutigalugu piniarsinnaanermut allagartamik A-p qinnuteqaataanut taarsiullugu.”

Kommunip allaffiani inuussutissarsiornermut siunnersortip taamani Aqutsisoqarfiusumut e-mailia 16. marts 2010-meersoq, siusinnerusukkut issuarneqartoq, A-p qinnuteqaataata akineqarnissanik qinnutigisamik imaqartoq akissummut ilanngullugu nassiunneqarpoq.

Taamani Aqutsisoqarfiusumi allaffiup pisortaata kommunip allaffiani inuussutissarsiornermut siunnersortimut e-mailia 6. april 2010-meersoq imaattoq akissummut ilanngullugu aammattaaq nassiunneqarpoq:

“Officiel mail, jr. Nr. x

Nalunaarutigissavara A-p inuussutissarsiutigalugu piniarnermut allagartamik qinnuteqaataata siullermik itigartitsissutigineqarnerata naammagittaalliuutigineqarnera suliarisimagatsigu ima aalajangerluta:

Aalajangerneq

Inuussutissarsiutigalugu piniarnermut allagartamik A-p qinnuteqaataa itigartitsissutigaarput.

Tunngavilersuut

Uani tunngavilersuutigaarput ataani pineqartoq inatsit, tassami 2010-mut inuussutisarsiuutigalugu piniarnermut allagartamik qinnuteqartut nalilersorneqarnerini ukiumi aningaasarsiorfiusumi 2007-imi 2008-milu isertitat tunngavigineqassammata. Isertitarineqarsimasut uagutsinnut nalunaarutigineqarsimasut malillugit A-p 2007-imi 2008-milu aalisarnermik piniarnermillu isertitai taamaallaat 11 %-it missaaniissimapput. Taamaammat qinnuteqaataa itigartitsissutigineqarpoq.

Piniarneq aallaaniarnerlu pillugit Inatsisartut inatsisaata allanngortinnera pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 1, 16. maj 2008-imeersoq

(Isertitat tamarmiusut tunngaviata, kommuninut pisinnaatitsinerup allanngortinnerarneri)

4) piniarnermit, aallaaniarnermit aalisarnermillu isertitaqartunut isertitat tamarmiusut ikinnerpaamik 50 %-iisa nalinginik, takukkilli litra a-c. Angallatit angallatip uuttuutaanut uppersarsaat naapertorlugu 210 BT-mit (150 BRT-init) mikinerusut atorlugit aalisarnermit isertitat tamarmiusut piniarnermit, aallaaniarnermit aalisarnermillu isertitat tamarmiusut naatsorsuusiorneqarnerannut ilanngunneqassapput.

Naammagittaalliuuteqarnissamut ilitsersuut

Paasissutissanik nutaanik takkuttoqarsimappat, imaluunniit suliaq eqqunngitsoq tunngavigalugu aalajangerneqarsimappat suliaq uunga naammagittaalliuutigineqassaaq: Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoqarfik, Postboks 269, 3900 Nuuk. Aammattaaq naammagittaalliortoq periarfissaqarpoq suliaq eqqartuussivinnut aamma Inatsisartut Ombudsmandiannut ingerlateqqissallugu.”

Naalakkersuisoqarfiup akissutaa 12. april 2011-meersoq A-mut suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaatitut 4. maj 2011-mi nassiuppara.

A-p akissutaa 9. maj 2011-meersoq imaattoq tamatuma kingornatigut ti-guara:

“Ombudsmandip allagai 4. maj 2011-meersut, j.nr. x, Naalakkersuisut akissutaannut tunngatillugu oqaaseqaateqaqqusinermi makku oqaaseqaatigisinnaavakka:

Siullermik 2007-imi napparsimasimanagera uppersarsarnikuuara taakkulu pappialanngorlugit Namminersorlutik Oqartussanut nassiunnikuupput.

Aappaattut isertitanut piumasaqaatit 50 %-iisa pingaarutaat paasivara, immikkullu itumik inuutissarsiuutigivillugu allagartamik pajunneqarnissara piaartumik piumasaqaatigalugu.

Ilanngullugu uppersarsassavara piniarnermit ingerlataqarninni pisama utoqqaliner-siutima saniatigut nerisaqarnitsinnut akiligassanullu pingaaruteqarluinnarnerat.

Ilanngullugit nassiuppakka siornatigut qanoq ingerlasimanerma allaaserinera.”

Siornatigut qanoq ingerlasimanerup allaaserinera imaattoq A-p ilanngulugu nassiuppaa:

“Illassutitut siusinnerusukkut misigisara:

1900-kkut naalerneranni illoqarfimmi K-mi suliffissuaq ... matuneqarpoq. Tamatuma kingorna aalisakkanik tunisineq unitsinneqarpoq. Taamanilu uagutsinnut aalisartunut misigisaaq oqimaaqaaq.

Taavalu eqqaamiutsinnut nunaqarfinnut nipisat suaannik tunisinissatsinnik noqqaasaraluarpuq, kisianni ajornarluinnarpoq, tuniseqqussaanngilagut aalisakkat arlaannaannilluunniit. Illoqarfimmi K3-mi saattussanik tunisineq aallartikkaluarpoq, kisianni naalagarsiornaqaaq, tassami pisatta amerlanersaat iginneqartaramik. Kiisalu suliffissuup assagiarsunniutai niusisussaagaangata bestileereernikuulluta allatut ajornartumik tulakkaluaraangatta igiinnartariaqartarpavut, uffalu illoqarfimmi K4-mi kususissutigereernikuullutigit. Akuerisassaannigsumik illoqarfimmi K3-mi tunisineq ajorami.

Taamaattumik ilungersungaarlunga suliffissuup nutaap atulernissaanut annertuumik produktionip siullittaasuutut annertuumik suliniuteqartarsimavunga, tassami aalisar-toqatikka pikkorissut, kommuni suleqatigalugu, qaleralinniutinik pissarsissunniarlugit.

Qujanartumik nordregionimi pisortaasup oqaloqatigiuminartuunerata kingunerisaa-nik pissarsissussimavavut angallatinik nutaanik qaleralinnut naleqquttunik, taakkua-lu assorsuaq suliffissuaq nutaq isumassorluarpaat. Tassami uagut angallativut naleq-putinnginnamik, suliarisaqattaarneri akisunermik, sikut akornanni ajutoornerit amer-lanermik.

Kiisalu tunitsivissatsinnik noqqaaloorluta ... A/S suleqatigalugu suannik tunisinissat-sinnut akuerineqarpugut. Taamanikkut tunitsivissarput fabrikkip pisoqartaa misili-gutigaarput. Tamannalu iluatsilluarpoq, allaat eqqaamiutsinniit suaat suliat iner-neqanngitsut illoqarfimmit K5-imit nunaqarfimmiillu K6-imit inaarsagassat suliarisi-mallutigit.

Tamatuma kingorna assut napparsimalersimagaluarpunga, sunaaffa gigteqalerlunga. Siullermik nakorsaq isumaqaraluarpoq ujallunnik taamaattunga. Kapitikkaluarpu-nga, kisianni iluaqutaanngilaq. Nakorsaq alla paarlattaasoq oqaloqatigalugu tarrar-sortikkama sunaaffa imariai nungussimasut, kisianni maannakkut iluarsinikuupput. Taamaattumik ilungersorlunga piniartutut allagartassannik noqqaagaluarpunga, maannakkut peqqissigama.”

Naalackersuisoqarfik 29. juli 2011-mi imatut allaffigaara:

“Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoqarfiup allagai 12. april 2011-meersut 13. april 2011-mi tiguakka.

Naalakkersuisoqarfiup akissutaa tunngavigalugu ataani apeqquteqarpunga, Naalakkersuisoqarfillu qinnuigaara taakku akeqqullugit:

1. ...-p (...) -mut e-mailikkut nassiussaanit 19. november 2009-meersumit erserpoq:

“Maanngaanniit nalunaarutigissavara aalajangiineq tunngavilersuutitalik A-mut nassiunneqassasoq, naammagittaalliornissamut ilitersuut ilanngullugu, aalajangiineq naammagittaalliuutiginiarpagu.”

A naammagittaalliornissamut periarfissamik qanoq ilitersorneqarsimava?

Aalajangiinerup A-mut nassiunneqartup assiliner aamma nassiuuteqqara.

2. Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoqarfiup e-mailikkut 26. marts 2011-meersukkut aalajangiinerani aalajangiinerup uunga tunngasuunera innersuussutigineqarpoq: “Nalunaarutigissavara A-p inuussutissarsiutigalugu piniarnermut allagartamik itigartitsineq pillugu naammagittaalliuutaa suliarisimagipput (...)”.

Inuussutissarsiutigalugu piniarnermut allagartamik qinnuteqaat suna innersuussutigineqarpa?

Itigartitsineq suna ulloq suna pisoq innersuussutigineqarpa?

Ulloq suna naammagittaalliuut suna innersuussutigineqarpa?

3. Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoqarfiup e-mailikkut 6. april 2010-meersukkut aalajangiinerani una innersuussutigineqarpoq: “Nalunaarutigissavara A-p inuussutissarsiutigalugu piniarnermut aallaaniarnermullu allagartamik qinnuteqaataa siulleq suliarisimagipput (...)”.

“Piniarnermut aallaaniarnermullu allagartamik qinnuteqaataa siulleq” suna innersuussutigineqarpa?

Itigartitsineq suna ulloq suna pisoq innersuussutigineqarpa?

Ulloq suna naammagittaalliuut suna innersuussutigineqarpa?

4. Naalakkersuisoqarfiup akissutaanit 11. januar 2011-meersumit erserpoq:

“Taamani APNA-jusup aalajangiinermini immikkut akuersissuteqarnissamut periarfissat piniarneq aalisarnerlu pillugit Inatsisartut inatsisaata allanngortinneqarnera pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 1-imi, 16. maj 2008-meersumi § 1, nr. 2-mit ersertut isiginiarsimanerai apeqqutit eqqarsaatigalugu APNN tamatumani akuersaar-

tumik akissuteqassaaq. A suliame paasissutissat malillugit qaratsamini taqaaqqat Rigshospitalimi Københavnimiittumi tulleriinneri malillugit 2007-imi aamma 2008-mi misissortippai. Qulaani oqaatigineqartutut ukiuni siuliini, 2007-imi aamma 2008-mi aallaaniarneq inuussutissarsiutigisimavaa. Taamaakkaluartorli inuussutissarsiutigalugu aallaarniarnermut allagartamik tamakku pillugit malittarisassat nalinginnaasut tunngavigalugit tunineqassagaanni Akileraartarnermik Aqutsisoqarfiup paasissutissiissutai malillugit 2009-mi [imaassagaluarpoq 2008-mi] isertitanit tamar-miusunit taakku ilaasa inuussutissarsiutigalugu aallaaniarnermut allagartat pillugit Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaanni nr. 20-mi, 27. november 2003-meersumi § 3, nr. 4 tunngavigalugu inuussutissarsiummit tassanngaanneersuunis-saannik piimasaqaat eqqortissimangilaa.

Taamatuttaaq suliame paasissutissani pigineqartuni takuneqarsinnaavoq Inatsisar-tut inatsisaata nr. 1-ip, 16. maj 2008-meersup allanngortinneqarneranik Inatsisartut inatsisaanni nr. 1-imi, 16. maj 2008-meersumi § 1, nr. 2, litra 3-mi immikkut akuersis-suteqarfigineqassagaanni piimasaqaat taanna siunissami qaninnermi eqqortissin-naanngikkaa. Taamatuttaaq qinnuteqartup utoqqaassusia pissutsillu allat isiginiar-lugit APNN inatsimmi § 1, nr. 2, litra 2-mi aamma 4-mi immikkut akuersissuteqar-nissamut periarfissat atornissaannut pissutissaqarsinnaanngikkallarpoq.” (Atorfe-qarfimmi nutsigaavoq)

5. Aqutsisoqarfiup naammagittaalliornissamut periarfissaq pillugu aalajangiineranit 6. april 2010-meersumit erserpoq:

“Paasissutissanik nutaanik saqqummertoqarsimappat kukkusumilluunniit tunnga-veqarluni aalajangiisoqarsimappat uunga naammagittaalliorqarsinnaavoq: Aali-sarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoqarfik, Postboks 269, 3900 Nuuk. Naammagittaalliorqoq aamma periarfissaqarpoq suliap eqqartuussivim-mut suliassanngortinnissaanut, suliallu Inatsisartut Ombudsmandiannut ingerla-teqqillugu nassiunnissaanut. (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Aalisarnermut Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoqarfimmut naamma-gittaalliornissamut periarfissaqarnera suna tunngavigalugu innersuussutigineqarsi-mava?

6. Naalakkersuisoqarfiup akissutaani 12. april 2011-meersumi apeqqutip 5-ip akine-qarnerani ilaatigut makku erserput:

“A-lli 50 %-inik isertitaqartussaarnermik piimasaqaat paasippagu immikkut akuer-sissuteqarnissaq Naalakkersuisoqarfiup isumaliutersuutigisimavaa. Taamaattorli manna erseqqissarneqassaaq, tassalu A-p ukiut tulleriiginnaat immikkut akuerine-qartarnissani naatsorsuutigissanngikkaa, tassami taamaaliornissamut tunngavis-saqanngimmat tamannalu ileqqunani.” (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Tassani suna pineqartoq paasinanngilaq. Suliaq Naalakkersuisoqarfiup suliareqqin-niarpaa?

Taamaappat suliaq Naalackersuisoqarfiup suna tunngavigalugu suliareqqinniarpaa?

7. Suliami allagaatit Aqutsisoqarfiup akissutaanut 19. juli 2010-meersumut ilanngullugit nassiunneqarput.

Mappilli suliami allagaatinik imallip imai tamaasa tigusimanerlugit nalornissutigaa, taamaattumillu Naalackersuisoqarfik qinnuigaara A-p inuussutissarsiutigalugu aallaarniarnermut allagartamik qinnuteqaataata suliarineqarnerani mappiutaa allagaatit allaqqaarneqarnerinik tamanik imalik uannut atukkiuteqqullugu.

Naalackersuisoqarfik allagaatinik qarasaasiakkuinnaq toqqortarineqartunik peqarpat taakkua naqitanngortinneqarneri aamma nassiuteqquakka. Naalackersuisoqarfik sulianik qarasaasiakkut aqutseriaaseqarpat allagaatit sulianik qarasaasiakkut aqutseriaatsimiittut allattorsimaffiata naqitanngortinneqarnera aamma nassiuteqquara.”

Naalackersuisoqarfiup akissuteqarnissaa allakkatigut 3. oktober 2011-meersutigut nukingisaarutigaa.

Naalackersuisoqarfiup akissutaa 5. oktober 2011-meersoq imaattoq tamatuma kingornatigut tiguara:

“Ombudsmandip Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfik allakkatigut 29. juli 2011-meersutigut arlalinnik apeqquteqarfigaa, Naalackersuisoqarfiup Ombudsmandimut akissutitut allagaanut 12. april 2011-meersunut malitseqartitsinertut.

Naalackersuisoqarfik apeqqutigineqartunut atatillugu imaattunik akissuteqarpoq:

Apeqqut 1 pillugu

Apeqqummut tassunga atatillugu Naalackersuisoqarfiup paasissutissiissutigisinnavaa qinnuteqartut itigartinneqaraangata naammagittaalliornissamut periarfissaq pillugu ilitersuut imaattunik oqaasertaqartoq ilanngullugu nassiunneqartarmat:

“Paasissutissanik nutaanik takkuttoqarsimappat, imaluunniit suliaq eqqunngitsoq tunngavigalugu aalajangerneqarsimappat suliaq uunga naammagittaalliutigineqassaaq: Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfik, Postboks 269, 3900 Nuuk. Aammattaaq naammagittaalliortoq periarfissaqarpoq suliaq eqqartuussivinnut aamma Inatsisartut Ombudsmandiannut ingerlateqqissallugu.”

Naalackersuisoqarfik aaqqissuussaanermigut 2010-p ingerlanerani marloriarluni allannortiteriffigineqarsimavoq, aaqqissuussaanikkullu allannortiterinerit taakkua kingunerisaannik ajoraluartumik paasineqarpoq allagaatit ilarpaaluisa nassaariniarnerat ajornartorsiutitaqarsimasoq, matumani aalajangiineq allaffiup pisortaata ...-p e-

mailimi 19. november 2009-meersumi innersuussutigisaa ilanngullugu eqqarsaatigalugu.

Apeqqut 2 pillugu

Naalackersuisoqarfiup paasissutissiissutigisinnaavaa taamani Aalisarnermik, Piniarnermik Nunalerinermillu Aqutsisoqarfiusup A-mut nalunaarummik e-mailikkut 26. marts 2011-mi nassiussaqarsimanissaa ilimananngitsoq, tassami Aqutsisoqarfik taanna 1. september 2010 aallarnerfigaluguli atorunnaarsinneqarsimmat.

Aqutsisoqarfiulli inuussutissarsiornermut siunnersorti (...) 26. marts 2010-mi allaffigisimavaa. Allakkat taakku Ombudsmandip apeqquumi 2-mi innersuussutigisaatut isigaa.

Naalackersuisoqarfiup tamatumunnga uiggiullugu paasissutissiissutigisinnaavaa Ap qinnuteqaataa/naammagittaalliuutaa Aqutsisoqarfiup 24. marts 2010-mi tigusimaa. Taamaalluni qinnuteqaat/naammagittaalliuut taanna Aqutsisoqarfiup e-mailiani 26. marts 2010-meersumi innersuussutigineqarpoq.

Apeqqutip 2-p ataani apeqqut tulleg eqqarsaatigalugu apeqqutip 1-ip ataani akissut innersuussutigineqarpoq, tassanggalu erserpoq A, naatsorsuutiginnngisaminik, inuussutissarsiutigalugu piniarnermut allagartamut qinnutigisaminut taarsiullugu sunngiffimmi aallaaniarnermut allagartamik tigusaqarsimasoq.

Apeqqutip 2-p ataani apeqqut eqqarsaatigalugu paasissutissiissutigineqarsinnaavoq qinnuteqaat Aqutsisoqarfiup 24. marts 2010-mi tigusaa taannaasoq innersuussutigineqarmat. Tassuuna erseqqissarneqarpoq allakkat taakku qinnuteqaatitut naammagittaalliuutitullu ilusilerneqarsimasut.

Apeqqut 3 pillugu

Apeqqut taanna eqqarsaatigalugu oqaatigineqassaaq naammagittaalliuut aalajangiinermi 26. marts 2010-meersumi innersuussutigineqartoq tassaammatt naammagittaalliuut aalajangiinermi 6. april 2010-meersumi aamma innersuussutigineqartoq.

E-mailit marluk taakku tamarmik naammagittaalliummut aalajangiinermullu taannaasumut tunngasuupput.

E-mailinut marlunnut taakkununnga pissutaasoq tassaavoq naammagittaallionnissamut periarfissaq pillugu ilitersuutip e-mailimi 26. marts 2010-meersumi amigaataanera.

Apeqqut 4 pillugu

Naalackersuisoqarfik inuussutissarsiutigalugu piniarnermut allagartap nutarterneqarnissaanik qinnuteqaammik tigusaqaraangat qinnuteqaat akuerineqarsinnaanersoq

naliliisoqartarpoq, piniarneq pillugu inatsimmi § 3, imm. 2-mi aamma § 4, imm. 2, nr. 4-mi piumasaqaatit eqqortinneqarsimanersut misissuiffiginerisigut.

Naalackersuisoqarfik tassani aalajangersimasumik periaaseqarpoq, tassalu piniartup qinnuteqaammik tunniussineq ukiunik marlunnik sioqqullugu isertitami tamarmiut ikinnerpaamik 50 %-ii piniarnermit isertitarisimassagai.

Naalackersuisoqarfiup tamatumunnga atatillugu Naalackersuisoqarfiup akissutitut allagaani 12. aprilimeersuni qupperneq 1 innersuussutigissavaa, Naalackersuisoqarfiullu isertitat eqqarsaatigalugit piumasaqaataa tassani oqaatigineqarluni.

Aqutsisoqarfiup aalajangiineri 26. marts 2010-meersoq aamma 6. april 2010-meersoq eqqortumik tunngavilersugaasutut isigineqarput – tassalu periaaseq taanna tunngavigalugu, tassami ukiuni marlunni siuliusuni isertitat kisimik Aqutsisoqarfiup inuussutissarsiutigalugu piniarnermut allagartanik qinnuteqaatinik suliarinninnerani pingaartillugit isiginiarneqartarmata.

Apeqqu 5 pillugu

Inatsisartut inatsisaanni nr. 17-imi, 31. oktober 1996-imeersumi kingusinnerusukkut allannguuteqartinneqarsimasumi naammagittaalliornissamut periarfissaq aamma inuussutissarsiutigalugu piniarnermut allagartamik qinnuteqartup sumut naammagittaalliorsinnaanera pillugit aalajangersakkanik imaqanngilaq.

Taamaallitutik naammagittaalliornissamut periarfissaq pillugu ilitersuut aamma Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfimmu innersuussineq aqutsineri oqartussaasumut qulliunerusumut naammagittaalliortarneq pillugu inatsisikkut aalajangersagaanngitsumik malittarisassamik nalinginnaasumik aamma ingerlatsineq pillugu inatsimmi § 25-mik tunngaveqarput.

Apeqqu 6 pillugu

Apeqqummut 6-imut atatillugu paasissutissiissutigineqarsinnaavoq Naalackersuisoqarfik suliamik suliarinneqqinnissaminut piareersimammat, taamaaliornissamut tunngavissaqartoq Ombudsmandip inerniliuppagu.

(...)

Ilanngussaq

A-p qinnuteqaataa/naammagittaalliutaa 15. marts 2010-meersoq Naalackersuisoqarfiup ilanngullugu nassiuppaq.” (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

A-p allagai 15. marts 2010-meersut siusinnerusukkut issuarneqarput.

Tamatuma kingornatigut imaattunik oqaaseqaateqarpunga:

“Inuussutissarsiuutigalugu piniarnermut allagartat pillugit inatsisiliorneq

Piniarneq aallaaniarnerlu pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 12, 29. oktober 1999-imeersoq²⁹. § 4 aamma § 6 imaattunik oqaasertaqarput:

“§ 4. Piniarneq aallaaniarnerlu inunnit taamaaliornissamut akuersissutaateqartunit taamaallaat ingerlanneqarsinnaavoq. Akuersissut inuussutissarsiuutigalugu imaluunniit sunngiffimmi aallaaniarsinnaanermut allagartatut tunniunneqartarpoq, taamaattorli § 7 taakuuk.

Imm. 2. Inuussutissarsiuutigalugu piniarnermut aallaaniarnermullu akuersissut taamaallaat tunniunneqarsinnaavoq inunnut

1) inuiaqatigiinnut kalaallinut aalajangersimasumik attuumassuteqartunut;

2) Kalaallit Nunaanni najugalittut inuit nalunaarsorsimaffiannut nalunaarneqarsimasunut, Kalaallit Nunaannilu najugalittut ukiuni qaangiuttuni marlunni nalunaarsorneqareersimasunut; aamma

3) Kalaallit Nunaannut tamakkiisumik akileraartartussaataasunut, Kalaallit Nunaannullu ukiuni qaangiuttuni marlunni tamakkiisumik akileraartartuusimasunut.

4) piniarnermit, aallaaniarnermit aalisarnermillu isertitaqartunut isertitat tamarmiusut ikinnerpaamik 50%-iisa nalinginik, takukkilli litra a-c. Angallatit angallatip uuttuutaanut uppersaat naapertorlugu 210 BT-init (150 BRT-init) mikinerusut atorlugit aalisarnermit isertitat tamarmiusut piniarnermit, aallaaniarnermit aalisarnermillu isertitat tamarmiusut naatsorsuusionerannut ilanngunneqassapput.

a) Akiliisitsilluni aallaaniartitsisarneq/tammajuitsussarsiniartitsilluni aallaaniartitsineq aalisartitsisarnerlu pillugit Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaat malillugu akiliisitsilluni aallaaniartitsinermit aqqissuussinermit imaluunniit akiliisitsilluni aallaaniartitsinermut atatillugu ilisimasortatut suliffeqarnermit pisut isertitat tamarmiusutut naatsorsorneqarneranni ilanngunneqassapput.

b) Inuussutissarsiuutigalugu piniarsinnaanermut allagartat pillugit Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaat malillugu takornariartitsinermit imaluunniit pinngortitami misissuinermit imaluunniit ilisimatusarnermut atatillugu sullissinernit isertitat, piniarnermit, aallaaniarnermit aalisarnermillu isertitat tamarmiusut naatsorsorneranni imaluunniit isertitat tamarmiusut tamakkerlugit naatsorsorneranni ilanngunneqassanngillat.

c) Qinikkatut pisortanillu toqqakkatut suliassaqtitaanermut aningaasarsiat imaluunniit inuussutissarsiuutigalugu piniartut kattuffiisa/peqatigiffiisa siulersuisuini sulinermit aningaasarsiat, piniarnermit, aallaaniarnermit aalisarnermillu isertitat tamarmiusut naatsorsornerannut imaluunniit isertitat tamarmiusut tamakkerlugit naatsorsornerannut ilanngunneqassanngillat. [Imm. 2 inatsisip 2008-mi allanngortinneqarnerani ikkunneqarpoq].

29) Piniarneq aallaaniarnerlu pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 12, 29. oktober 1999-imeersoq, Inatsisartut inatsisaatigut nr. 11-kkut, 12. november 2001-meersukkut, Inatsisartut inatsisaatigut nr. 9-kkut, 15. april 2003-meersukkut aamma Inatsisartut inatsisaatigut nr. 1-ikkut, 16. maj 2008-meersukkut allannguuteqartinneqarsimasoq.

Imm. 3. Sunngiffimmi piniarnissamut aamma sunngiffimmi aallaaniarnissamut akuersisut tunniunneqarsinnaavoq danskisut innuttaassusilinnut aamma nunani allani innuttaassusillit Kalaallit Nunaanni inuit nalunaarsorsimaffiannut nalunaarneqarsimasut.

Imm. 4. Piumasaqaatinit ukunanit immikkut akuersissuteqarnermik Naalakkersuisut nalunaaruteqarsinnaapput:

1) § 4, imm. 2, nr. 2-4, aamma imm. 3, inuk pineqartoq piffissat taaneqartut iluanni iliniarnermik assigisaannilluunniit pissuteqartumik Kalaallit Nunaata avataaniikkallarsimap-pat imaluunniit qinnuteqartup Kalaallit Nunaannut atassuteqarnera naapertorlugu naaper-tuuttutut isigineqarpat.

2) § 4, imm. 2, nr. 4, inunnut maannamut pingaarnertut inuussutissarsiuteqarsiman-ngitsunut.

3) § 4, imm. 2, nr. 4, uppersarsarneqarsinnaappat pissutsit immikkut ittut kingunerannik isertitat annertussusissaannik piumasaqaat naammassineqarsinnaasimanngitsoq.

4) § 4, imm. 2, nr. 4, inunnut aalisarnermik, piniarnermik aallaaniarnermillu inuussutis-sarsiornermik pingaarnertut siusinnerusukkut inuussutissarsiuteqarsimasunut. [Imm. 4 i-natsisip 2008-mi allanngortinneqarnerani ikkunneqarpoq].

(...)

§ 6. Piniarnermut allagartat tunniunneqarnissaannut, pissarsiarinissaannut pigiunnaar-sitaanissaannullu Naalakkersuisut maleruagassaliussapput. Tamatumunnga atatillugu pi-niarnermut allagartat tunniunneqarnerinut Naalakkersuisut akiliteqartitsisinnaapput.

Imm. 2. Imm. 1 malillugu malittarisassiornermut atatillugu kommunit aalajangiisinnaa-nerannik Naalakkersuisut pisinnaatitsisinnaapput, takukkit § 4, imm. 1 aamma 2 nr. 1-4 kii-salu § 5, imm. 1 aamma 2." [Imm. 2 inatsisip 2008-mi allanngortinneqarnerani ikkunneqar-poq].

§ 4, imm. 4, imm. 2, nr. 4 pillugu oqaaseqaatinit ilaatigut erserpoq:

"Pissutsit immikkut ittut, tassani pineqarput pissutsit qinnuteqartup nammineq pisuussu-tiginngisai soorlu napparsimaneq, timikkut tarnikkullu ajoquserneq imaluunniit inuit atu-gassaqarnerannut pissutsit allat isertitat annertussusissaannik piumasaqaammik malinnis-sinnaannginnermik kinguneqartut."

Inuussutissarsiutigalugu piniarnermut allagartat pillugit Namminersornerul-lutik Oqartussat nalunaarutaanni nr. 20-mi, 27. november 2003-meersumi § 3, § 4 aamma § 6 imatut oqaasertalersugaapput:

"§ 3. Inuussutissarsiutigalugu piniarsinnaanermut allagartaq qinnuteqartoqarneratigut tunniunneqartassaaq inunnut:

1) inuiaqatigiinnut kalaallinut aalajangersimasumik attuumassuteqartunut,

2) Kalaallit Nunaanni najugaqartutut inuit nalunaarsorsimaffianni nalunaarsorsimasu-nut, Kalaallit Nunaannilu ukiuni kingullerni marlunni najugaqartutut nalunaarsorneqar-simasunut,

3) Kalaallit Nunaannut tamakkiisumik akileraartartussaasunut, Kalaallit Nunaannullu ukiuni kingullerni marlunni tamakkiisumik akileraartartuusimasunut, aamma,

4) piniarnermit, aallaaniarnermit aalisarnermillu isertitaqartunut isertitat tamarmiusut ikinnerpaamik 50%-iisa nalinginik. Angallatit angallatip uuttuutaanut uppersarsaat naa-

perlorlugu 150 BRT-init imaluunniit 210 BT-init anginerusut atorlugit aalisarnermit isertitat tamarmiusut piniarnermit, aallaaniarnermit aalisarnermillu isertitat tamarmiusut naatsorsuusiorneqarnerannut ilanngunneqassanngillat. Qinikkatut pisortanillu toqqakkatut suliassaqartitaanermit aningaasarsiat, inuussutissarsiutigalugu piniartut kattuffiisa/peqatigiiffiisa siulersuisuini sulinermit aningaasarsiat, piniarnermit, aallaaniarnermit aalisarnermillu isertitat tamarmiusut naatsorsorneqarnerannut imaluunniit isertitat ilanngaasi-gaangitsut tamarmiusut naatsorsorneqarnerannut ilanngunneqassanngillat. Piniarnermit, aallaaniarnermit aalisarnermillu aalajangersagaq manna malillugu isertitat tamarmiusut naatsorsorneqarnerannut ilaapput isertitat tamarmiusut, akiliuteqarluni aallaaniarneq aalisarnerlu pillugit Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaat naapertorlugu, akiliuteqarluni aallaaniarnermik aaqqissuinermit imaluunniit akiliuteqarluni aallaaniarnermut atatillugu ilisimasortatut suliaqarnermit pissarsiarineqartut.

§ 4. Aalisarnermut Piniarnermullu Pisortaqarfik kommunip najugaqarfiup inassuteqarneratigut tamatumunnga ilanngunneqartumik allakkatigut najukkami aalisartut piniartullu peqatigiiffiannik tusarniaasoqareerneratigut inuussutissarsiutigalugu piniarsinnaanermut allagartamik immikkut akuersissuteqarsinnaavoq.

Imm. 2. Inuussutissarsiutigalugu piniarnermut allagartartaarnissamut immikkut akuerineqarnissamik qinnuteqaat kommunip allaffiatigoortillugu Aalisarnermut Piniarnermullu Pisortaqarfimmu ingelatinneqassaaq.

Imm. 3. Imm. 2 naapertorlugu immikkut akuerineqarneq qaammatisiutit ukiuanni tunniunneqarfigisimasamini atuutissaaq.

(...)

§ 6. Inuussutissarsiutigalugu piniarnermut allagartassamik qinnuteqaat immersuiffissamut Aalisarnermut Piniarnermullu Pisortaqarfimmit ilusilersugaq atorlugu kommunimut najugarisamut nassiunneqassaaq.

Imm. 2. Qinnuteqaat nassiunneqartinnagu kommunip najugarisap najukkami aalisartut piniartullu peqatigiiffiannut tusarniaassutigalugu saqqummiussinnaavaa. Qinnuteqaat kommunimit najugarisamit uppersarsarlugu atsiorneqassaaq, tassani qularnaarneqassalluni § 3 malillugu piumasaqaatit naammassineqarsimanerat.

Imm. 3. Kommunimit najugarisamit isumaqarfigineqarpat qinnuteqartup § 3-mi piumasaqaatit naammassisimangikkai, taamaattumillu qinnuteqaat uppersarsarneqaranilu Aalisarnermut Piniarnermullu Pisortaqarfimmut nassiunneqanngippat, taama pisoqarnera kommunip allakkatigut qinnuteqartumut nalunaarutigissavaa, assilinera Aalisarnermut Piniarnermullu Pisortaqarfimmut nassiullugu.”

1. Qinnuteqaatip 22. september 2009-meersup suliarineqarnera

A 2010-mi inuussutissarsiutigalugu piniarnermut allagartamik qinnuteqarnermi immersugassakkut 22. september 2009-meersukkut qinnuteqarpoq.

Qinnuteqarnermi immersugassamit erserpoq A-p inuussutissarsiutigalugu piniarnermut allagartamik tunineqarnissaminut immikkut akuersissuteqartoqarnissaa qinnuteqaatigaa, tassami isertitat eqqarsaatigalugit piumasaqaatit eqqortissimanginnamigit. Tassa imaappoq piniarnermit, aallaaniarnermit aalisarnermillu isertitat tamarmiusut ataatsimut isertitanit tamarmiusunit

ikinnerpaamik 50 %-iunissaannik piumasaqaat, takuuk piniarneq aallaaniarnerlu pillugit Inatsisartut inatsisaanni § 4, imm. 2, nr. 4, eqqortissimanniginamiuk.

Qinnuteqaammit erserpoq immikkut akuerineqarnissamik qinnuteqaat najukkami aalisartut piniartullu peqatigiiffiata tapersersora.

Qinnuteqarnermi immersugassaq K Kommunimi illoqarfimmi K-mi kommunip inuussutissarsiornermut allaffianit 4. november 2009-mi naqissuserneqarsimavoq.

A sunngiffimmi aallaaniarnermut allagartamik tamatuma kingornatigut nasinneqarpoq, taannalu akilerpaa, aatsaallu kingusinnerusukkut paasillugu taanna inuussutissarsiutigalugu piniarnermut allagartaanani sunngiffimmi aallaaniarnermut allagartaasoq.

Taamani Aqutsisoqarfiusumi allaffiup pisortaata Naalackersuisoqarfiup pisortaanut Naalackersuisoqarfimmilu sulisumut e-mailianit 19. november 2009-meersumit erserpoq kommunip allaffiani inuussutissarsiornermut siunnersorti taamani Aalisarnermik, Piniarnermik Nunalerinermillu Aqutsisoqarfiusumi allaffiup pisortaa oqarasuaatikkut attaveqarfigisimagaa. Tassannga erserpoq A-p inuussutissarsiutigalugu piniarnermut allagartamik qinnuteqaataa Aqutsisoqarfiup itigartissimagaa.

Aamma tassannga erserpoq allaffiup pisortaata oqarasuaatikkut oqaloqatigiinnermi inuussutissarsiornermut siunnersorti aamma A neriorsorsimagai itigartitsissut allakkatigut nassiunneqassasoq naammagittaalliornissamut periarfissaq pillugu ilitersuummik ilaqartillugu.

Kommunip allaffiani inuussutissarsiornermut siunnersorti tamatuma kingornatigut taamani Aqutsisoqarfiusumut e-mailikkut allappoq, tassanilu Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaanni nr. 33-mi, 17. december 1996-meersumi § 3, imm. 5 innersuussutigalugu, taamaattumillu A-p qinnuteqaataata itigartinneqarnera paatsuungassutigalugu.

Taamani Aqutsisoqarfiup tamatuma kingornatigut inuussutissarsiornermut siunnersortimut malugeqqullugu e-mailimi oqaatigaa nalunaarut taaneqartoq atorunnaarsimasoq, inuussutissarsiutigaluguli piniarnermut allagartat pillugit Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaannit nr. 20-mit, 17. november 2003-meersumit³⁰ taarserneqarsimalluni. Aqutsisoqarfiup nangilluni

oqaatigaa aalajangersagaq nalunaarummi atorunnaarsinneqarsimasumiittoq kommunip innersuussutigisaa nalunaarummi massakkut atuuttumi ingerlateqqinneqarsimanngitsoq. Inuussutissarsiutigalugulu piniarnermut allagartamik qinnuteqaatit nalunaarummi atuuttummi § 3 tunngavigalugu massakkut naliliiffigineqartartut.

Aqutsisoqarfiup oqaatigaa aalajangiineq naammagittaalliornissamut periarfisaq pillugu ilitersuummik ilalik Aqutsisoqarfiup A-mut nassiunniaraa.

Naalackersuisoqarfiup akissutaanit 12. april 2011-meersumit erserpoq A inuussutissarsiutigalugu piniarnermut allagartamik qinnuteqaamminut 22. september 2009-meersumut itigartitsissummik pisortatigoortumik tunineqarsimanngitsoq, tassungali taarsiullugu sunngiffimmi aallaaniarnermut allagartamik nassinneqarsimasoq.

Qulaani taaneqartut aallaavigalugit manna tunngaviutippara, tassalu A inuussutissarsiutigalugu piniarnermut allagartamik qinnuteqaamminut 22. september 2009-meersumut akissummik tigusaqarsimanngisaaannartoq.

Taamaalilluni A inuussutissarsiutigalugu piniarnermut allagartamik qinnuteqaataa taamani Aalisarnermik, Piniarnermik Nunalerinermillu Aqutsisoqarfiup akisimanngilaa. Tamanna isorisariaqartutut isigaraa.

Piffissaq A-p inuussutissarsiutigalugu piniarnermut allagartamik qinnuteqarneranit manna tikillugu ingerlasimasoq innersuussutigalugu isumaqarpunga Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfik A-p 2010-mi inuussutissarsiutigalugu piniarnermut allagartamik qinnuteqaatai akeqqullugit massakkut inassuteqaateqarfigissallugu pissutissaqanngitsoq.

Tamannali tunngavigalugu inassuteqaatigaara inuussutissarsiutigalugu piniarnermut allagartamik qinnuteqaatit tamaasa Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfiup siunissami akisassagai.

Tamatuma saniatigut oqaatigaara taamani Aqutsisoqarfiusup sunngiffimmi aallaaniarnermut allagartamik A-mut nassiussinissaanut tunngavissaqan-

30) Oqaatigaara Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 33, 17. december 1996-meersoq siullermik 1997-imi tamatumalu kingornatigut pingasoriarluni allanngortinneqartarsimasoq, nalunaarutikkullu nr. 20-kut, 17. november 2003-meersukkut massakkut atuuttukut sisamassaannik allanngortinneqarsimasoq.

ngitsoq, A sunngiffimmi aallaaniarnermut allagartamik qinnuteqarsimanngippat.

Inuussutissarsiutigalugu piniarnermut allagartamik qinnuteqaatit inuussutissarsiutigalugu piniarnermut allagartat pillugit Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaanni § 3 tunngavigalugu naliliivigineqartarnissaanik taamani Aqutsisoqarfiusup illoqarfimmi K-mi kommunip allaffianut oqarsimanera pillugu oqaatigaara nalunaarummi § 4 inuussutissarsiutigalugu piniarnermut allagartamik immikkut akuersissuteqarnikkut tunniussinissamut periarfissamut tunngasuusoq, taamatuttaarlu piniarneq aallaaniarnerlu pillugit Inatsisartut inatsisaanni aalajangersagaqartoq inuussutissarsiutigalugu piniarnermut allagartamik immikkut akuersissuteqarnikkut tunniussinissamut periarfissanut allanut tunngasunik.

2. Qinnuteqaatip 14. januar 2010-meersup aamma naammagittaalliuutip/qinnuteqaatip 15. marts 2010-meersup suliarineqarneri

A inuussutissarsiutigalugu piniarnermut allagartamik allakkatigut 14. januar 2010-meersutigut qinnuteqaqqippoq, allakkallu taakku illoqarfimmi K-mi kommunip allaffiata taamani Aalisarnermik, Piniarnermik Nunalerinermillu Aqutsisoqarfiusumut ingerlateqqillugu nassiuppaa. A-p allakkamini innersuusutigalugu oqaatigaa inuussutissarsiutigalugu piniarnermut allagartamik qinnuteqaanni najukkami aalisartut piniartullu peqatigiiffiata tapersersoraa.

Aqutsisoqarfiup akissuteqarnissaa kommunip allaffiata 24. februar 2010-mi aamma 1. marts 2010-mi nukingisaarutigaa.

Najukkami aalisartut piniartullu peqatigiiffiata tapersiutitut allagai kommunip allaffiata Aqutsisoqarfimmut 2. marts 2010-mi nassiuppai.

A Aqutsisoqarfimmut 15. marts 2010-mi allappoq, allakkanillu taakkunanga ilaatigut erserpoq:

“Ilassutitut una ilannguppara

Siullermik angallatiga 1998-imi tuninikuuara napparsimalerina pissutigalugu.

Taavalu 2007-imi aamma qaratsannik aanaartuungajallunga Danmarkimut suliaritikkiaartornikuuvunga, aatsaallu 2009-mi iluarsillunga, maannakkullu peqqissinikuullunga. Taa maattumik ukiuni taakkunani iluamik inuussutissarsiorsimangilanga.

(...)”

A-p qinnuteqaataanut Aqutsisoqarfiup akissuteqarnissaa kommunip allaffiata 16. marts 2010-mi sulii ataasiarluni nukingisaarutigeqqippaa.

Suliami allagaatinit erserpoq A-p 2007-imi 2008-milu isertitai pillugit paasisutissat Aqutsisoqarfiup 25. marts 2010-mi pissarsiarisimagai.

Taamani Aqutsisoqarfiusup aalajangiinini kommunip allaffianut e-mailikkut 26. marts 2010-meersukkut nassiuppaa. A-p inuussutissarsiutigalugu piniarnermut allagartamik qinnuteqaataata itigartinneqarnera Aqutsisoqarfiup nalunaarutigaa.

Taamaalilluni Aqutsisoqarfiup aalajangiinermi manna kisiat innersuussutigaa, tassalu A-p 2007-imi 2008-milu isertitani pissutigalugit piniarneq aali-sarnerlu pillugit Inatsisartut inatsisaanni § 4, imm. 2, nr. 4-mi oqaaseqatigiin-ni siullerni isertitat eqqarsaatigalugit piunasaqaat eqqortinnikkaa.

A-p qinnuteqaataanut itigartitsissut Aqutsisoqarfiup kommunip allaffianut e-mailikkut 6. april 2010-meersukkut nassiuteqqippaa. Itigartitsissut taassuma itigartitsissut 26. marts 2010-meersoq oqaasertamigut assigilluinnangajappaa. Itigartitsissulli 6. april 2010-meersoq naammagittaalliornissamut periarfissaq pillugu ilitersuummik imaqqarpoo.

Naalackersuisoqarfiup uannut akissutaanit 5. oktober 2011-meersumit erserpoq Aqutsisoqarfiup aalajangiinermi tulleriinneri malillugit 26. marts 2010-meersoq aamma 6. april 2010-meersoq tamarmik A-p naammagittaalliutuutaan/qinnuteqaataanut 15. marts 2010-meersumut Aqutsisoqarfiup 24. marts 2010-mi tigusaanut tunngasuusut.

Tamanna aallaavigalugu manna tunngaviuttippara, tassalu A-p qinnuteqaataa 14. januar 2010-meersoq Aqutsisoqarfiup akisimannikkaa.

Taamani Aqutsisoqarfiusup aalajangiinermi 26. marts 2010-meersumi aamma 6. april 2010-meersumi tunngavilersuutaa eqqarsaatigalugu suliasat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi § 24 tunngavilersuutit imarisaannut tunngasoq imaattoq innersuussutigaa:

“§ 24. Aalajangiinermut tunngaviusumik nalunaarummi innersuussutigineqassapput inatsisini malittarisassat aalajangiinermi tunngavigineqartut. Malittarisassat tamakku malillugit aalajangiineq oqartussaasuni sulisut isumaannik tunngaveqqarpas tunngaviusumik

nalunaarummi taaneqassapputtaaq pissutaasut pingaarnerusut isummat tamakkua atornerannut aalajangiisuunerusut.

Imm. 2. Tunngaviusumik nalunaarummi pisariaqarpat naatsumik erseqqissarneqassapputtaaq paasissutissat suliami pissusiviusunut tunngasut aalajangiinermi annertuumik pingaartinneqartut.

Imm. 3. Tunngaviusumik nalunaarutip imarisai killiliiffigineqarsinnaapput suliami peqataasup tamakkununnga ilisimasaqarnini nammineq iluaqutigiumallugu atuisinnaanermik soqutiginninnera inuk taanna nammineq eqqarsaatigalugu imaluunniit inuinnaat allat pi-sortalluunniit soqutigisat pissutiginerullugit minnerutittariaqartutut isumaqarfiginarpap, takuuk § 15.”

Naalackersuisoqarfiup uannut akissutaanit 11. januar 2011-meersumit erserpoq Naalackersuisoqarfiup aalajangiinermi immikkut akuersissuteqarnissamut periarfissat piniarneq aallaaniarnerlu pillugit Inatsisartut inatsisaanniit-tut isiginiarsimagai. Akissummit taamatuttaaq erserpoq A-p qinnuteqaataanik suliarinninnermi A-p napparsimasimanagera Naalackersuisoqarfiup isiginiarsimagaa.

Taamanili Aqutsisoqarfiusup immikkut akuersissuteqarnissamut periarfissaq pillugu isumaliutersuutai Aqutsisoqarfiup aalajangiinerani 26. marts 2010-meersumi imaluunniit aalajangiinerani 6. april 2010-meersumi takuneqarsinnaanngillat.

Tamanna isorisariaqartutut isigaara.

Piffissaq A-p inuussutissarsiutigalugu piniarnermut allagartamik qinnuteqarneranit manna tikillugu ingerlasimasooq innersuussutigalugu isumaqarpunga Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfik A-p 2010 inuussutissarsiutigalugu piniarnermut allagartamik qinnuteqaataa 14. januar 2010-meersoq aamma qinnuteqaataa/naammagittaalliuutaa 24. marts 2010-meersoq akeqqullugit massakkut inassuteqaateqarfigissallugu pissutis-saqanngitsoq.

Tamanna tunngavigalugu inassuteqaatigaara suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi § 22 tunngavilersuisussaataitanermut tunngasoq Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfiup siunissami eqqortittassagaa, kiisalu inuussutissarsiutigalugu piniarnermut allagartamik qinnuteqaatit itigartinneqaraangata suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi § 24 tunngavilersuutit imarisaannut tunngasoq siunissami aamma eqqortittassagaa.

Malugaara Naalackersuisoqarfik uannut akissummini "A-p isertitanut piumasaqaatit 50 %-iisa pingaarutaat paasisinnaassappagu, Naalackersuisoqarfiup immikkut ittumik akuersissummik [A-p] tuneqqinnissaa isumaliutigisinnaasavaa"-mik oqarsimasoq. Oqaatigaara tamatuma piumasaqaatigineqarsinnaanera inuussutissarsiutigalugu piniarnermut allagartamik immikkut akuersisuteqarnikkut tunniussinissamut periarfissat pillugit malittarisassani sumiluunniit takuneqarsinnaanngitsoq.

Taamaattumik Naalackersuisoqarfiup akissummini taamatut oqarsimanera pitsaanngitsutut isigaara.

Suliamik suliarinninninni taamani Aqutsisoqarfiusup aalajangiinerata sorliup qinnuteqaammut sorlermut tunngasuunera Aqutsisoqarfimmi nalornissutigineqartarsimasoq. Tamanna pitsaanngitsututut isigaara.

Taamaattumik inassuteqaatigaara Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfiup innuttaasunit allakkanut, qinnuteqaatinut saaffiginnissutinullu allanut siunissami akissuteqarnermini innuttaasumit saaffiginnissut suna ulloq sumeersoq akissummi pineqartoq innersuussutigisassagaa.

3. Oqaaseqaatit allat

3.1 Naammagittaalliornissamut periarfissaq pillugu ilitersuut

Naammagittaalliornissamut periarfissaq pillugu ilitersuut imaattoq taamani Aalisarnermik, Piniarnermik Nunalerinermillu Aqutsisoqarfiusup aalajangiinerani 6. april 2010-meersumi takuneqarsinnaavoq:

"Naammagittaalliornissamut ilitersuut

Paasisutissanik nutaanik takkuttoqarsimappat, imaluunniit suliaq eqqunngitsoq tunngavigalugu aalajangerneqarsimappat suliaq uunga naammagittaalliuutigineqassaaq: Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfik, Postboks 269, 3900 Nuuk. Aammattaaq naammagittaalliortoq periarfissaqarpoq suliaq eqqartuussiivinnut aamma Inatsisartut Ombudsmandiannut ingerlateqqissallugu."

Naalackersuisoqarfiup akissutaanit 5. oktober 2011-meersumit erserpoq naammagittaalliornissamut periarfissaq pillugu ilitersuut tassaasoq assigiissaartumik oqaasertalersugaasoq, inuussutissarsiutigalugu piniarnermut allagartamik qinnuteqaatinik itigartitsinermi atorineqartartoq.

Naalackersuisoqarfiup naammagittaalliornissamut periarfissaq pillugu ilitser-suutip tunuliaqutaa pillugu makku oqaatigai:

“Inatsisartut inatsisaanni nr. 17-imi, 31. oktober 1996-imeersumi kingusinnerusukkut allannguuteqartinneqarsimasumi naammagittaalliornissamut periarfissaq aamma inuussutisarsisiutigalugu piniarnermut allagartamik qinnuteqartup sumut naammagittaalliorsinnaa-nera pillugit aalajangersakkanik imaqaanngilaq.

Taamaalillutik naammagittaalliornissamut periarfissaq pillugu ilitser-suut aamma Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfimmuut innersuussineq aqutsinermi oqartussaasumut qulliunerusumut naammagittaalliortarneq pillugu inatsisikkut aalajangersagaanngitsumik malittarisassamik nalinginnaasumik aamma ingerlatsineq pillugu inatsimmi § 25-mik tunngaveqarput.” (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Tamanna pillugu oqaatigaara pisortat ingerlatsineranni suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi nr. 8-mi, 13. juni 1994-imeersumi § 25 aalajangiinernut ingerlatsinermi oqartussaasumut allamut naammagittaalliuutigineqarsinnaasunut tunngasuusoq. Matumanili taamaattoqaanngilaq, tassami inuussutisarsisiutigalugu piniarnermut allagartamik qinnuteqaatinik itigartitsineq ingerlatsinermi oqartussaasumut allamut naammagittaalliuutigineqarsinnaanngimmat.

Oqaatigaara Inatsisartut Ombudsmandiannut naammagittaalliornissamut imaluunniit eqqartuussivitsigut suliassanngortitsinissamut periarfissaq oqartussaasup suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi § 25 tunngavigalugu pisussaaffiini pineqartunut ilaatinneqaanngimmat. Oqartussaasummi taakku naammagittaalliornissamut periarfissat nalinginnaasut avataanniim-mata.

Oqartussaasorli eqqartuussivitsigut suliassanngortitsinissamut piffissaliussanik inatsisikkut aalajangersaasoqarsimappat naammagittaalliornissamut periarfissaq pillugu ilitsersuissaaq, takuuk suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi § 26.

Oqartussaasumut qulliunerusumut naammagittaalliornermi (administrativ rekurs) pineqartoq tassaavoq oqartussaasup aalajangiineranik imaluunniit suliamik suliarinninneranik innuttaasup ingerlatsinermi oqartussaasumut allamut naammagittaalliorsinnaanera.

Taamani Aalisarnermik, Piniarnermik Nunalerinermillu Aqutsisoqarfiusoq Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfimmi immikkoortortaqaqarsimavoq, massakut Aalisarnermut Piniarnermullu Immik-

koortortaqarfiulluni. Taamaattumik oqartussaasup taannaasup iluani aqutsinikkut oqartussaasumut qulliunerusumut naammagittaalliornissamut periarfissaq (administrativ rekurs) tassani pineqarsinnaanngilaq.

Suliamik suliarinneqqeqqusinermi (remonstration) pineqartoq tassaavoq innuttaasooq oqartussaasumut suliamik aalajangiiviginnissimasumut saaffigin-nissinnaasooq, oqartussaasorlu taannaasooq qinnuigalugu suliaq suliareqqeqqul-lugu.

“Paasissutissanik nutaanik takkuttoqarsimappat kukkusumilluunniit tunnga-veqarluni aalajangiisooqarsimappat”-mik oqaasertaliineq aallaavigalugu tunngaviutippara oqartussaasup taannaasup iluani suliarinneqqeqqusinissamut periarfissaq (remonstration) Naalackersuisooqarfiup innersuussutigaa.

Oqaatigaara inuussutissarsiutigalugu piniarnermut allagartamik qinnuteqaa-tip itigartinneqarnerani inatsimmi oqartussaasup taannaasup iluani suliarinneqqeqqusinissamut (remonstration) periarfissaq pillugu aalajangersakkamik peqanngitsoq. Taamaattumik pisumi taamaattumi suliaq oqartussaasup sulia-reqqissagaa innuttaasup inatsit tunngavigalugu aallaavittut piumasaaqatigisinnaanngilaa.

Nalinginnaasumilli ilimagineqarpoq innuttaasooq oqartussaasup taannaasup iluani inatsisikkut aalajangersagaanngitsumik suliarinneqqeqqusinermut atattillugu “suliarinneqqeqqusinermut atattillugu paasissutissarpianik nutaanik ima pingaaruteqartigisunik paasissutissat taakku oqartussaasup suliamik isummerfiginneqaarneranut atattillugu pigineqarsimasuuppata suliaq allatut inernilerneqarsimasinnaanera ilimanarluni, taava innuttaasup suliaq pissusiviusut tunngavigalugit suliareqqinneqassasooq inatsit tunngavigalugu piumasaaqatigisinnaagaa”³¹.

Innuttaasooq suliamik suliarinneqqeqqusilluni saaffiginnippat Naalackersuisooqarfik suliat ataasiakkaarlugit pisumi naliliisariaqarpoq.

Naalackersuisooqarfiup naammagittaalliornissamut periarfissaq pillugu ilitser-suutaani assigiissaartumik oqaasertalersuineq atorneqartoq pitsaanngitsutut tamanna tunngavigalugu isigaara, tassami innuttaasooq isumaqalersinneqarsinnaammat paasissutissanik nutaanik saqqummertoqarpat kukkusumilluunniit tunngaveqarluni aalajangiisooqarpat suliaq Naalackersuisooqarfimmit su-

31) Hans Gammeltoft Hansenip allallu atuakkiaat “Forvaltningsret”, aappasaanik 2002-mi naqitertitaq, qupperneq 921.

liareqqinneqarnissaa innuttaasup inatsiseqartitsineq tunngavigalugu piumasaaqatigisinnaagaa.

Taamaattumik assigiissaartumik oqaasertalersuineq pineqartoq Naalakkersuisoqarfiup atussanngikkaa inassuteqaatigaara.

Naalakkersuisoqarfiup tamatumunnga taarsiullugu suliiani ataasiakkaani pineqartoq pillugu nalileereerluni, ingerlatsinermilu ileqqorissaarneq tunngavigalugu, innuttaasoq innersuussinnaavaa eqqartuussivitsigut suliassanngortitseqqullugu imaluunniit itigartitsineq Inatsisartut Ombudsmandiannut naammagittaalliutigeqqullugu.

3.2 Inatsisiliornermut innersuussineq

Taamani Aalisarnermik, Piniarnermik Nunalerinermillu Aqutsisoqarfiusup aalajangiinermini 26. marts 2010-meersumi kiisalu aalajangiinermini 6. april 2010-meersumi piniarneq aallaaniarnerlu pillugit Inatsisartut inatsisaanni aalajangersagaq issuarsimavaa.

Oqaatigaara Aqutsisoqarfiup “4)” kisiat oqaatigisimagaa.

Aqutsisoqarfiup aalajangersakkami issuarneqartut tassaasut § 4, imm. 2, nr. 4-mi oqaaseqatigiit kingulliit oqaatigisimasariaqaraluarpa.

Tamanna pillugu oqaatigaara Aqutsisoqarfiup piniarneq aallaaniarnerlu pillugit Inatsisartut inatsisaata allanngortinneqarnera pillugu inatsit kisiat innersuussutigisimagaa.

Inatsisiliornermut innersuussineq taanna pitsaanngitsutut isigaara.

Siulittaasup Naalakkersuisoqarfiani Inatsisileriffiup suliassat sularineqartarnerat pillugu inatsit pillugu ilitersuutaani december 1994-imeersumi immikkoortumi suliat piareersarlugit qanoq sularineqartarnissaat il.il. pillugit malittarisassanut nalinginnaasunut tunngasumi imm. 216 imaattunik oqaasertaqartoq innersuussutigaa:

“216. Inatsisinut nalunaarutinullu il.il. innersuussinerit ingerlatsiviit aalajangiineranni ilanngunneqartussat tassaassapput tunngavissat pillugit malittarisassani eqqartorneqartut, tak. siuliani imm. 131. Inatsisinut innersuussinerit inatsit nalinginnaasumik ilisimaneqartuunngippata imarisariaqarpaat inatsisip taaguutaa tamakkerlugu, matuma ataani inatsimmut ulluliussaasimasoq normuliussaasimasorlu. Taamatut aamma ippoq nalunaarutinut

innersuussinermi. Pitsaanerussaaq innersuussutit taamaattut immikkoortumut allamut allattaraanni aalajangiussap atuarneqarnissaa oqilisaaviginarlugu.”

Oqaatigaara taamani Aqutsisoqarfiusoq aalajangiinnermini piniarneq aallaniarnerlu pillugit Inatsisartut inatsisaannut nr. 12-imut, 29. oktober 1999-i-meersumut kingusinnerusukkat allannguuteqartinneqartarsimasumut innersuussisimasariaqaraluartoq.

Inassuteqaatigaara Naalackersuisoqarfik inatsiseqartitsinikkut tunngavigisaaq suna innersuussutigineqartoq nalornissutigineqarsinnaajunnaarlugu siunis-sami innersuussisassasoq, taamaalilluni inatsit suna Naalackersuisoqarfiup aalajangiinnerani tunngavigineqarsimasooq nalornissutigineqartaqqunagu.

3.3 Kommunit suliani inuussutissarsiutigalugu piniarnermut allagartamik qinnuteqaatinut tunngasuni inissisimanerat

Suliamik suliarinninninni kommunip inissisimanagera maluginiarpara, tassami kommunip suliamik suliarinninnermi inissisimanerata kommunip suliani inuussutissarsiutigalugu piniarnermut allagartamik qinnuteqaatinut tunngasuni ataatsimut oqaaseqaatinik arlalinnik saqqummiussinissannut pissutis-saqalersimmanga.

Suliamit erserpoq taamani Aalisarnermik, Piniarnermik Nunalerinermillu Aqutsisoqarfiusoq A-p qinnuteqaatai illoqarfimmi K-mi kommunip allaffiata ingerlateqqillugit nassiussimasai tunngavigalugit aalajangiisarsimasooq.

Aalisarneq aallaaniarnerlu pillugit Inatsisartut inatsisaanni nr. 12-imi, 29. oktober 1999-imeersumi, Inatsisartut inatsisaatigut nr. 1-ikkut, 16. maj 2008-meersukkat allanngortinneqarsimasumi § 6 imaattunik oqaasertaqarpoq:

“§ 6. Piniarnermut allagartat tunniunneqarnissaannut, pissarsiarinissaannut pigiunnaarsitaanissaannullu Naalackersuisut maleruagassaliussapput. Tamatumunnga atatillugu piniarnermut allagartat tunniunneqarnerinut Naalackersuisut akiliuteqartitsisinnaapput.

Imm. 2. Imm. 1 malillugu malittarisassiornermut atatillugu kommunit aalajangiisinnanerannik Naalackersuisut pisinnaatitsisinnaapput, takukkit § 4, imm. 1 aamma 2 nr. 1-4 kii-salu § 5, imm. 1 aamma 2.”

Aalajangersakkami imm. 1 aamma 2 pillugit oqaaseqaatit 1999-imeersut imaattunik oqaasertaqarput:

“Malittarisassami uani siunertarineqarpoq piniarnermut allagartamik pissarsiniartitsisar-neq aamma arsaarinnissinnaanermut malittarisassaliortoqarnissaa, tassungalu ilaatillugu

allagartalersuinermi akiliuteqartitsinissamut tungaanut. Malittarisassaq pineqartoq siullerpaamik 1992-imi inatsisip allanngortinneqarnerani atortinneqalerpoq. Naalakkersuisut taassuma saniatigut pisinnaatinneqarput allaffissornikkut aqutsinermut tunngasut kommuninut suliassanngortissinnaallugit, tassa kommunit atuisunut qaninnerummata kiisalu qinnuteqartut ataasiakkaat inuussutissarsiutigalugu imaluunniit sunngiffimmi piniarnermut allagartamik pissanersut naliliiffigisinnaanermummatigit.”

Inatsisip 2008-mi allanngortinneqarnerani imm. 2 pillugu oqaaseqaatit imaapput:

“§ 6, imm. 2-mik massakkut atuuttumik massakkut erseqqissarneqartumik aalajangersa-gaq tunngaveqarpoq. Siunertaavoq paatsuugassaannngitsumik nalunaarutigineqartoq kommunit aalajangiisinnaanernik Pisortaqarfik pisinnaatitsisinnaasoq, taamaalillutik taakku inuussutissarsiutigalugu piniarnermut allagartat pillugit nalunaarut malillugu inuussutissarsiutigalugu piniarnermut allagartamik pissarsisinnaanernik annaasaqarsinnaanermillu aalajangiisinnaaniassammata. Aammattaaq ilimagineqarpoq qinnuteqartup inuussutissarsiutigalugu imaluunniit sunngiffimmi piniarnermut allagartamik pissarsisinnaanernik nalilersuinermi atugassamik kommunit qitiusumik akileraaruserinermi oqartussanit paasisstissanik pissarsisassasut.”

Inuussutissarsiutigalugu piniarnermut allagartanik qinnuteqaatinut atatil-lugu kommunit suliassaat inuussutissarsiutigalugu piniarnermut allagartat pillugit Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaanni nr. 20-mi, 27. november 2003-meersumi aalajangersarneqarsimapput.

Nalunaarummi § 4 aamma § 6 imaattunik oqaasertaqarput:

“§ 4. Aalisarnermut Piniarnermullu Pisortaqarfik kommunip najugaqarfiup inassuteqarneratigut tamatumunnga ilanngunneqartumik allakkatigut najukkami aalisartut piniartullu peqatigiiffianik tusarniaasoqareerneratigut inuussutissarsiutigalugu piniarsinnaanermut allagartamik immikkut akuersissuteqarsinnaavoq.

Imm. 2. Inuussutissarsiutigalugu piniarnermut allagartartaarnissamut immikkut akuerineqarnissamik qinnuteqaat kommunip allaffiatigoortillugu Aalisarnermut Piniarnermullu Pisortaqarfimmut ingerlatinneqassaaq.

Imm. 3. Imm. 2 naapertorlugu immikkut akuerineqarneq qaammatisiutit ukiuanni tunniunneqarfigisimasamini atuutissaaq.”

“§ 6. Inuussutissarsiutigalugu piniarnermut allagartassamik qinnuteqaat immersuiffissamut Aalisarnermut Piniarnermullu Pisortaqarfimmit ilusilersugaq atorlugu kommunimut najugarivisamut nassiunneqassaaq.

Imm. 2. Qinnuteqaat nassiunneqartinnagu kommunip najugarisap najukkami aalisartut piniartullu peqatigiiffianut tusarniaassutigalugu saqqummiussinnaavoa. Qinnuteqaat kommunimit najugarisamit uppernarsarlugu atsiorneqassaaq, tassani qularnaarneqassallu-ni § 3 malillugu piumasqaatit naammassineqarsimanerat.

Imm. 3. Kommunimit najugarisamit isumaqarfigineqarpat qinnuteqartup § 3-mi piunasaqaatit naammassisimangikkai, taamaattumillu qinnuteqaat uppernarsarneqaranilu Aalisarnermut Piniarnermullu Pisortaqarfimmu nassiunneqanngippat, taama pisoqarnera kommunip allakkatigut qinnuteqartumut nalunaarutigissavaa, assilineri Aalisarnermut Piniarnermullu Pisortaqarfimmu nassiullugu.”

Taamaallit inuussutissarsiutigalugu piniarnermut allagartanik qinnuteqaatinut atatillugu kommunit Naalakkersuisunut/Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoqarfimmu suliassaat tassaapput qinnuteqaatinik tigooraaneq aamma qinnuteqaatit Naalakkersuisoqarfimmu aalajangiisussamut ingerlateqqillugit nassiunneqarnerannut atatillugu inassuteqaateqarneq. Nalunaarummi § 3-mi piunasaqaatit eqqortinneqarsimanerat kommunit tamatumunnga atatillugu nakkutigissavaat.

Oqaaseqaatinut erserpoq § 6, imm. 2-p 2008-mi allanngortinneqarneranut tunuliaqutaasoq tassaasoq inuussutissarsiutigalugu piniarnermut allagartanik qinnuteqaatit suliarineqarneranni aalajangiinissamut pisinnaatitaanerup Naalakkersuisoqarfimmu kommuninut isumagisassanngortinneqarnissaata periarfissinneqarnissaa. Tamannali nalunaarutikkut erseqqinnerusumik suli aalajangersaavigineqarsimanngilaq. Nalunaarut atuuttoq tunngavigalugu Naalakkersuisoqarfik tassaavoq aalajangiisartoq.

Tamatumunnga atatillugu “Forvaltningsret” ilaatigut Hans Gammeltoft-Hansenip atuakkioqataaffigisaa innersuussutigaa, tassanngalu ilaatigut makku erserput³²:

“Aalajangiineq suliame illua’tungiusumut oqartussaasumit aalajangiisumit toqqaannartumik nalunaarutigineqarajuttartussaavoq. Oqartussaasut allaffissornermiluunniit qullersariiaannermi ilaasut allat aalajangiineq soqutigippassuk taakku aalajangiinermik nalunaarfigineqassanngillat aalajangiinerup suliame illua’tungiusumut nassiunneqartup taakkununga suliareqqitassanngortillugu nassiunneqarneratigut. Ilisimatitsineq allakkatigut allatigut aalajangiinermik pineqartunut nassiunneqartumut peqatigitillugu pisariaqarpoq.”³³
(Atorfearfimmu nutsigaavoq)

Taamaattumik taamani Aqutisoqarfiusup inuussutissarsiutigalugu piniarnermut allagartanik qinnuteqaammut aalajangiinermik kommuninut ingerlatillugu nassiussimanera ajornartorsiutit isigaara.

32) Takuuk Hans Gammeltoft-Hansenip allallu atuakkiaat “Forvaltningsret”, 2002-mi aappasaanik naqitertitaq, qupperneq 62.

33) Takuuk Hans Gammeltoft-Hansenip allallu atuakkiaat “Forvaltningsret”, 2002-mi aappasaanik naqitertitaq, quppernerit 606 tullialu.

Aqutsisoqarfiup aalajangiinini A-mut ingerlatillugit nassiussimasariaqaraluarpai, taannami suliami illua'tungiusutut inissisimammatt, imaanngitsoq illoqarfimmi K-mi kommunip allaffia.

Taamaattumik inassuteqaatigaara Aalisarnermut, Piniarnermut, Nunaleri-nermullu Naalakkersuisoqarfiup aalajangiinini qinnuteqartumut pineqartumut siullertut tiguisussamut ingerlatillugit nassiuttassagai.

3.4 Inuussutissarsiutigalugu piniarnermut allagartat pillugit inatsisiliorneq

Suliamik suliarinninninni inuussutissarsiutigalugu piniarnermut allagartat pillugit inatsisiliornermi pissutsit arlallit maluginiarpakka.

3.4.1 Piniarneq aallaaniarnerlu pillugit Inatsisartut inatsisaanni § 4, imm. 2-mi piumasagaatinik tullerriaaraluni taaguineq

Suliamik suliarinninninni piniarneq aallaaniarnerlu pillugit Inatsisartut inatsisaanni nr. 12-imi, 29. oktober 1999-imeersumi kingusinnerusukkut allannguuteqartinneqartarsimasumi § 4, imm. 2-mi piumasagaatinik tullerriaaraluni taaguineri periaaseq maluginiarpara. § 4, imm. 2 Inatsisartut inatsisaatigut nr. 1-ikkut, 16. maj 2008-meersuklut kingullermik allanngortinneqarpoq.

Taamaalilluni § 4, imm. 2, nr. 1 uniffimmik annermik kiisalu "aamma"-mik naggaserneqarsimavoq. Nr. 3-li uniffimmik, nr. 4-lu uniffimmik naggaserneqarsimallutik. Tamanna Inatsisartut inatsisaata kalaallisuuani qallunaatuuanilu atuuppoq.

Aalajangersagaq taanna imatut atuarlugulu paasivara piumasagaatit sisamat tamarmik, tassa imaappoq § 4, imm. 2, nr. 1-4, inuussutissarsiutigalugu piniarnermut aallaaniarnermullu akuersissummik tunniussisoqassappat eqqortinneqarsimassasut.

Piumasagaatinilli taamatut tullerriaaraluni taaguineq tamatumunnga naaper-tuutinngilaq.

Nr. 3-p kingornatigut naggasiisimaneq isumaqarpiarpoq nr. 1-3-mi piumasagaatit eqqortinneqarsimassasut, imaluunniit piumasagaat nr. 4-mi taaneqar-toq eqqortinneqarsimassasoq.

Naalackersuisut Siulittaasuata Naalackersuisoqarfiani Inatsisileriffimmit "Kalaallit Nunaanni Namminersornerullutik Oqartussani malittarisassanik suliarinninnermi tunaartarisassat"-ni 2009-mi februarimi aappasaanik nu-tarterneqartuni qupperneq 42 innersuussutigaa.

Tamanna Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuiso-qarfiup Inatsisartut inatsisaannik tullianik allannguinnermi eqqumaffigissagaa naatsorsuutigaa.

3.4.2 Inatsisartut inatsisaanni aamma nalunaarummi isertitanut tunngatil-lugu piumasagaat

Inatsisartut inatsisaanni aamma inuussutissarsiutigalugu piniarnermut al-lagartat pillugit nalunaarummi annikinnerusumik assigiinngissuteqartoqar-nera suliamik suliarinninninni malugaara.

*Taamaalilluni piniarneq aallaaniarnerlu pillugit Inatsisartut inatsisaanni § 4, imm. 2, nr. 4-mi oqaaseqatigiit aappaasigut aalajangersarneqarpoq "Angallatit angallatip uuttuutaanut uppernarsaat naapertorlugu 210 BT-init (150 BRT-init) **mikinerusut** atorlugit aalisarnermit isertitat tamarmiusut piniarnermit, aallaaniarnermit aalisarnermillu isertitat tamarmiusut naatsorsuusiorneqar-nerannut **ilanngunneqassapput.**" [Uanga erseqqissaanera]*

*Nalunaarummili § 3, nr. 4-mi oqaaseqatigiit aappaasigut aalajangersarneqar-luni "Angallatit angallatip uuttuutaanut uppernarsaat naapertorlugu 150 BRT-init imaluunniit 210 BT-init **anginerusut** atorlugit aalisarnermit iserti-tat tamarmiusut piniarnermit, aallaaniarnermit aalisarnermillu isertitat ta-marmiusut naatsorsuusiorneqarnerannut **ilanngunneqassanngillat.**" [Ua-nga erseqqissaanera]*

Oqaatigaara Inatsisartut inatsisaata aamma nalunaarutip oqaasertaat Inatsi-sartut inatsisaata 2008-mi allanngortinneqarnerata tungaanut assigiissima-galuartut. Taamaalilluni Inatsisartut inatsisaanni § 4, imm. 2, nr. 4-p 2008-mi allanngortinneqarnera taamatut assigiinngissummik annikinnerusumik nassataqarsimavoq.

Naatsorsuutigaa Naalackersuisoqarfiup periaatsiminik aqutsinini Inatsisar-tut inatsisaat nalunaarummit kimittunerusoq tunngavigalugu ingerlakkaa.

Naatsorsuutigaaara nalunaarut inatsisillu oqaasertai imminnut naapertuut-tunngortinneqarnissaat qulakkeerniarlugu iliuusissat pisariaqartut Naalakkersuisoqarfiup iliuuserissagai.

Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoqarfiup qin-nutigisannut inassuteqaatinnullu akissuteqarnissaa matuma kingornatigut utaqqimaarpara.

A kiisalu K Kommuni suliamik paasinninninnik allakkatigut allatigut allakkat ukua assilinerannik ilaqartinneqartutigut ilisimatippakka.”

Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoqarfik al-lakkatigut 23. maj 2012-imeersutigut akissuteqarnissaanik eqqaasippara.

Naalakkersuisoqarfiup mailikkut 31. maj 2012-imeersukkut akissutaanik imaattumik tigusaqarpunga:

“Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoqarfiup Ombuds-mandip nukingisaarutitut allagai 23. maj 2012-imeersut innersuussutigai.

Tamatumunnga atatillugu Naalakkersuisoqarfiup kingusissukkut akissuteqarneq a-juusaarutigaa.

Suliaq aalajangersimasooq taanna pillugu paasissutissiissutigineqarsinnaavoq Naalak-kersuisoqarfiup A inuussutissarsuutigalugu piniarnermut allagartamik akuersissute-qarfigisimammagu immikkut akuerineqarnissamik qinnuteqaat tunuliaqutaralugu.

Tamatuma saniatigut Naalakkersuisoqarfiup Ombudsmandip inassuteqaatai 13. ja-nuar 2012-imeersut piviusunngortinniarlugit aallartippai.

Matumani aamma paasissutissiissutigineqarsinnaavoq sulianik immikkut akuerine-qarnissamut tunngasunik suliarinnittarneq pillugu ilitersuummik Naalakkersui-soqarfik suliaqarmat, pisortallu ingerlatsinerat pillugu inatsimmi §§ 22-ip aamma 24-ip atorneqarnissaat pillugu ilitersuutit kiisalu piniarnermut allagartat pillugit qin-nuteqaatinik kommunit suliarinnittarnerat pillugu ilitersuutip piaartumik naammas-sineqarnissaat naatsorsuutigineqarluni.

...”

Naalakkersuisoqarfik tamatuma kingornatigut nalunaarfigaara oqaase-qaatinnik Naalakkersuisoqarfiup tusaatissatut tigusinera maluginiariga suliamilu annertunerusumik iliuuseqaqqinniannngitsunga.